

10. బ్రిటీష్, నిజాంల పాలనలో భూస్వాములు కౌలు దార్లు

- * మొఘల్ చక్రవర్తుల పాలనలో రైతాంగం నుంచి జమీందారులు శిస్తు వసూలు చేసి మొఘల్ అధికారులకు ఇచ్చేవారు.
- * జమీందారుల ఇళ్లు చిన్న కోటల మాదిరిగా ఉండేవి. వీటిని తెలంగాణాలో 'గడీలు' అంటారు.
- * జమీందారులు శిస్తు వసూలు చేసేవాళ్ళుగా రైతాంగానికి, ప్రభుత్వానికి మధ్య మధ్యవర్తులుగా ఉండేవాళ్ళు.
- * జమీందారులకు గల సొంత భూమిని ఖుద్ఖాన్ లేదా సొంతంగా సాగుచేసుకునే భూములు అంటారు.
- * సొంతంగా భూమి ఉన్న వాళ్ళను. భూస్వాములు అంటారు.
వీరి భూములను సాగు చేసే వాళ్ళని 'కౌలు దార్లు' అంటారు.
- * జమీందారులకు రెండు పార్శ్వాలు కలవు. ఒకటి శిస్తు వసూలు చేయడం, రెండు భూమి కలిగి ఉండటం.
- * రైతాంగంలో రెండు రకాలు కలరు. సొంతంగా భూమి కలిగి ఉండి, దానిని సాగుచేస్తూ జమీందారు ద్వారా శిస్తు చెల్లించేవాళ్ళు. భూస్వాముల క్రింద "కౌలుదార్లుగా" భూమి సాగుచేసేవాళ్ళు.
- * భారతదేశంపై బ్రిటీష్ వాళ్ళు ఆదివత్యం పొందిన తరువాత యుద్ధాలకు వాణిజ్యానికి డబ్బులు సమకూర్చుకోవటానికి భూమి శిస్తును పెంచాలని అనుకున్నారు.
- * ఇంగ్లాండ్ కు ఎగుమతి చేయగల పత్తి, నీలిమందు, చెరకు, గోధుమ వంటి వాణిజ్య పంటలు సాగు చేయాలని కోరుకున్నారు.
- * 1793లో 'కార్న్ వాలిన్' గవర్నర్ జనరల్ గా ఉన్న సమయంలో కంపెనీ శాశ్వత శిస్తు నిర్ణయ ఒప్పందంను ప్రవేశపెట్టింది.
- * వేలం ద్వారా అంగీకరించిన శిస్తులను వసూలు చేసే అధికారం జమీందారులకు ఇచ్చారు. దీనిని జమీందార్ పద్ధతి అని కూడా అంటారు.
- * వసూలు చేసిన శిస్తులో 90% ప్రభుత్వానికి, 10% జమీందారులకు చెందును.
- * జమీందారులు కౌలుదారులను తొలగించి ఎక్కువ కౌలుకు కొత్తవాళ్ళకు ఇచ్చేవారు. కౌలు చెల్లించడానికి రైతు, వడ్డీ వ్యాపారస్తుని వద్ద అప్పు తీసుకోవాలని వచ్చేది. కౌలు చెల్లించలేకపోతే భూమి నుండి తొలగించే వాళ్ళు.
- * నిజాంరాజు బిల్లారి అనంతపురం, కడప, కర్నూలు, జిల్లాలను బ్రిటీష్ పరం చేశాడు. వీటినే సీడెడ్ జిల్లా అంటారు.
- * 1800 నవంబర్ లో ఈ జిల్లాలకు థామస్ మన్రో ప్రధాన కలెక్టర్ గా నియమితుడయ్యాడు.
- * రైత్వారి పద్ధతి అంటే రైతులకు సాగు హక్కు ఇవ్వటం, మన్రో రైత్వారి స్థిరీకరణను దక్షిణ, పశ్చిమ భారతదేశాలలో ప్రవేశపెట్టాడు.
- * రైత్వారి స్థిరీకరణ క్రింది భూమిని సాగు చేసే రైతులను గుర్తించారు. సర్వే నెంబరు ఇచ్చి ప్రతి భూ ఖండానికి చట్టబద్ధ యజమానులు ఎవరో నిర్ణయించారు.

- * 1801-02 సం॥లో విత్తనాలు, వ్యవసాయ పరికరాలు, ఎద్దులు కొనుగోలునకు మరియు బావుల మరమత్తులకై థామస్ మన్రో వ్యవసాయ బుణాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేశాడు.
- * “సర్ ఆర్థర్ కాటన్” అవిశ్రాంత కృషి వల్ల 1849లో ధవళేశ్వరం వద్ద గోదావరి నదిపై ఆనకట్ట నిర్మాణం పూర్తయ్యింది.
- * 1833లో తీవ్రకరువుకు గురైనను ఈ ఆనకట్ట వలన గోదావరి జిల్లాలలో సంపద వెల్లివిరిసింది.
- * విజయవాడ వద్ద కృష్ణానదిపై 1854లో ఆనకట్ట కట్టారు.
- * రాయలసీమలోని మెట్ట భూములకు నీళ్ళు అందించటానికి 1857 తర్వాత కర్నూలు కడప (కెసి) కాలువలు నిర్మించారు.
- * భూమి శిస్తు కంటే ధరలు వేగంగా పెరగడంతో రైతులు తమ భూములను కౌలుదారులకు ఇచ్చి వారి నుంచి పంటవసూలు చేయడం లాభసాటిగా ఉండేది.
- * రైతులు ప్రభుత్వానికి చెల్లించే భూమి శిస్తు కంటే కౌలు దారులు 3 నుండి 7 రెట్లు ఎక్కువ కౌలు చెల్లించేవాళ్ళు.
- * శిస్తులు కట్టడానికి రైతులు వడ్డీ వ్యాపారస్తుల నుండి అప్పులు చేయాల్సి వచ్చేది.
- * 1861లో అమెరికాలో అంతర్యుద్ధం తలెత్తడం వల్ల పత్తి సరఫరా కోసం బ్రిటీష్ వారు భారతదేశంపై ఆధారపడ్డారు.
- * 1865లో అంతర్యుద్ధం ముగియటంతో పత్తి ధరలు పడిపోయాయి. 1864లో కిలోకి 12 అణాల ధర ఉండగా 1865లో అది 6 అణాలకి పడిపోయింది. పత్తి పంటలో లాభాలు పొందవచ్చు అనుకున్న “గంజాం” రైతులు బికారులుగా మారారు. 1865-66లో గంజాంలో తీవ్రమైన కరువు వచ్చింది.
- * అనేక మంది దక్షిణాఫ్రికా, మారిషస్, ఫిజి, ఇతర దూర ప్రాంతాలకు కూలీలుగా వలసవెళ్ళారు.
- * వలస పాలనలో భూస్వాములు వారి సొంత భూములలో రైతాంగంతో బలవంతంగా, డబ్బులు ఇవ్వకుండా పనిచేయించుకొనేవారు. దీనినే ‘వెట్టి’ అంటారు.
- * రకరకాల సాకులతో రైతుల నుండి డబ్బులు వసూలు చేయడానికి జమీందారులు ప్రయత్నించారు. బెంగాల్, బీహార్, ఉత్తర ప్రదేశాలలో పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు ఉండేవాళ్ళు.
- * నిజాం పాలనలోని హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో జాగీర్ దారులు, సంస్థ ఇనాందారులు వంటి మధ్యస్థాయి పెత్తందారులు చాలా మంది ఉండేవారు.
- * వీళ్ళు భూమిశిస్తు వసూలు చేసి పేష్ కష్క్ నిజాంకి చెల్లించి మిగిలిన మొత్తం తాము ఉంచుకునే వాళ్ళు.
- * నిజాం సొంత జాగీరాను నర్స్-ఎ-ఖాన్ అంటారు. 1400 గ్రామాలు నిజాం సొంత జాగీరు.
- * నిజాం ప్రభుత్వం భూమిశిస్తు వసూళ్లకు కొత్త విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. నియమితులైన అధికారులు ద్వారా నేరుగా శిస్తు వసూలు చేయసాగారు. పాత భూస్వాములకు ‘రుసుం’ అనే వార్షిక మొత్తాలు ఇచ్చేవాళ్ళు.

- * భూస్వాములు వెట్టి పరిది పెంచి తమ భూములలో రైతులు, చేతివృత్తుల వాళ్ళు, వేతనం లేకుండా పనిచేసేలా బలవంతం చేశారు. ఈ భూస్వాములను దొరలని వ్యవహరించేవారు.
- * విన్నూరు రామచంద్రారెడ్డి, జన్నారెడ్డి ప్రతాపరెడ్డి వంటి లక్ష ఎకరాలు ఉన్న భూస్వాములు ఉండేవారు.
- * తీవ్రమైన కరువు 1865-66లో గంజాంలో సంభవించింది.
19వ శతాబ్దం ద్వితీయయార్థంలో 11 కరువులు వచ్చాయి.
- * అధిక భూమిశిస్తులు, భూస్వాములు, వడ్డీ వ్యాపారస్తుల దోపిడిల కారణంగా రైతాంగం తీవ్ర ఇబ్బందులు పడింది. వీరికి వ్యతిరేకంగా రైతులు పోరాటాలు చేశారు.
- * 1860 లో జరిగిన-ఆనాటి డెక్కన్ తిరుగుబాటు, రంపాఫితారీలు, మొష్లా పోరాటం రైతు పోరాటాలకు ఉదాహరణలు.
- * 1920-22లో ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని అవద్ ప్రాంతంలో అక్రమంగా డబ్బులు వసూలు చేస్తున్న జమీందారులకు వ్యతిరేకంగా రైతులు ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. రైతులు “కిసాన్ సభలు”గా సంఘటితమయ్యారు.

బిట్స్

1. క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యం గుర్తించుము.
 ఎ) ఖుద్‌ఖాస్త అనగా :- సొంతగా భూమిని సాగుచేయటం
 బి) సర్ఫ్-ఎ-ఖాస్ :- నిజాం సొంత జాగీరు
 సి) ఒకటి శిస్తు వసూలు చేయడం, (రెండు) - భూమి కలిగి వుండటం - జమీందారులకు రెండు ఫార్జాలు కలవు.
 డి) 1793 సం॥లో ధామస్ మస్రో జనరల్‌గా నియమించబడ్డాడు.
 1) ఎ, బి, సి 2) బి, సి, డి 3) డి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే
2. క్రింది వానిలో అసత్యమును గుర్తించండి.
 ఎ) శాశ్వత శిస్తు - కారన్ వాలీస్
 బి) రైత్వార్ - ధామస్ మస్రో
 సి) 1848 - ధవళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్
 డి) 1854 - ప్రకాశం బ్యారేజీ ప్రాజెక్ట్
 1) ఎ మరియు డి 2) సి మరియు డి 3) డి మాత్రమే 4) సి మాత్రమే
3. సీడెడ్ జిల్లా కానిది
 ఎ) అనంతపురం బి) కడప సి) చిత్తూరు డి) కర్నూలు
 1) ఎ మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) సి మాత్రమే 4) డి మాత్రమే
4. ధామస్ మస్రో జిల్లా కలెక్టరుగా ఏ సం॥ నియమించబడ్డాడు.
 ఎ) 1600 బి) 1700 సి) 1800 డి) 1900

5. రైత్వార్ అనగా
- ఎ) రైతుకు సాగు హక్కు ఇవ్వటం బి) రైతుకు భూమిపై హక్కు ఇవ్వటం
సి) రైతు నేరుగా ప్రభుత్వానికి పన్ను చెల్లింపు డి) పైవన్నీ
ఎ) ఎ, బి, సి బి) బి, సి, డి సి) డి మాత్రమే డి) బి మాత్రమే
6. ఎవరి కృషి వలన ధవళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ ఆనకట్ట నిర్మాణం పూర్తయింది.
- ఎ) కార్నెవాల్స్ బి) థామస్ మన్రో సి) ఆర్థర్ కాటన్ డి) బ్రిటీష్ రాణి
7. ఏ నది మీద ప్రకాశం బ్యారేజీని కట్టడం జరిగింది.
- ఎ) కృష్ణానది బి) గోదావరి సి) పెన్నా డి) తుంగభద్ర
8. ఏ నది మీద ధవళేశ్వరం ప్రాజెక్ట్ కట్టడం జరిగింది.
- ఎ) కృష్ణానది బి) గోదావరి సి) తుంగభద్ర డి) కావేరి
9. ఏ సం॥ అమెరికాలో అంతర్యుద్ధం ప్రారంభమైనది.
- ఎ) 1861 బి) 1864 సి) 1865 డి) 1875
10. అమెరికాలో అంతర్యుద్ధం ముగియటం వలన ఏ పంటకు గిరాకీ తగ్గిపోయింది.
- ఎ) జొన్న బి) మొక్కజొన్న సి) పత్తి డి) గోధుమ
11. కర్నూలు- కడప (కెసి) కాలువను ఏ సం॥ నిర్మించారు.
- ఎ) 1857 బి) 1858 సి) 1859 డి) 1860
12. శిస్తును వసూలు చేసి 90% ప్రభుత్వానికి చెల్లించి 10% జమీందారులు వుంచుకోవటాన్ని - - అంటారు.
- ఎ) దేశ్ముఖ్ బి) పట్వారీ సి) పేష్కర్ డి) జాగీర్
13. గంజాంలో తీవ్రమైన కరువు సంబంధించిన సం॥ ఏది.
- ఎ) 1865-66 బి) 1875-76 సి) 1885-86 డి) 1864-65
14. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము.
- ఎ) 19 శతాబ్దంలో ॥ సార్లు కరువులు వచ్చాయి.
బి) 1860 సం॥లో దక్కన్ తిరుగుబాటు
సి) విస్నూరు రామచంద్రారెడ్డి, జన్నారెడ్డి ప్రతాప్రెడ్డి - లక్షల ఎకరాలు కలిగిన భూస్వాములు
డి) కిసాన్ సభలు అనగా - రైతులకు సంబంధించినవి
1) ఎ, బి, సి బి) బి, సి, డి సి) సి, ఎ, బి డి) ఎ, బి, సి, డి
15. ఖుద్ఖాస్తే అనగా
- 1) సొంతగా భూమి సాగుచేయడం 2) యాజమాన్యం
3) వ్యక్తిగతం 4) ఏదీకాదు

16. శాశ్వతశిస్తు నిర్ణయ పద్ధతిని ఏ సం॥లో ప్రవేశపెట్టారు.
 1) 1784 2) 1793 3) 1785 4) 1794
17. 1793 సం॥లో గవర్నర్ జనరల్ ఎవరు.
 1) బెంటిక్ 2) కార్న్వాలీస్ 3) రూథర్ఫర్డ్ 4) ఏదీకాదు
18. రాయలసీమ ఎంతమంది పాలెగార్ల పాలనలో వుండేది.
 1) 8 2) 7 3) 6 4)
19. రైతు అనగా
 1) సాగుచేసేవాడు 2) కలెక్టరు 3) యజమాని 4) కౌలుదారుడు
20. రాయలసీమ జిల్లాలకు 1800 సం॥లో కలెక్టరు ఎవరు.
 1) కార్న్వాలీస్ 2) ధామన్ మన్రో 3) వెల్లస్లీ 4) ఏదీకాదు
21. ఆర్థర్ కాటన్ ఏ సం॥ గోదావరి నదిపై ఆనకట్టను పూర్తి చేశాడు.
 1) 1847 2) 1848 3) 1849 4) 1850
22. కర్నూలు కడప (కెసి) కాలువను ఏ ప్రాంతాలు వారికి నీరు అందించారు.
 1) గుంటూరు 2) విశాఖపట్నం 3) రాయలసీమ 4) తెలంగాణా
23. 1854లో ఏ ప్రదేశంలో ప్రకాశం బ్యారేజీని కట్టారు.
 1) గుంటూరు 2) తెనాలి 3) విజయవాడ 4) తిరుపతి
24. ఏ సం॥లో అమెరికాలో అంతర్యుద్ధం వచ్చింది
 1) 1860 2) 1861 3) 1862 4) 1863
25. రైత్వారి పద్ధతిలో శిస్తును ఏ విధంగా వసూలు చేస్తారు.
 1) తక్కువ 2) చాలా ఎక్కువ 3) స్థిరము 4) చాలా తక్కువ
26. అవర్డ్ ఏ రాష్ట్రములో వుంది.
 1) ఉత్తరాఖండ్ 2) ఉత్తర ప్రదేశ్ 3) మధ్యప్రదేశ్ 4) బీహార్
27. గంజాంలో తీవ్రమైన కరువు ఏ సం॥లో వచ్చింది.
 1) 1865-67 2) 1865-68 3) 1865-66 4) 1865-69

Level - II

28. ఈ క్రింది వానిలో సరియైనది గుర్తించుము.
 ఎ) బళ్ళారి, అనంతపురం, కడప, కర్నూలు జిల్లాలను 'సీడెడ్' జిల్లాలు అంటారు.
 బి) నిజాంకు చెల్లించే మొత్తాన్ని పేప్ కష్ అంటారు.
 సి) ఆంధ్రాకు చెందిన ఎన్నూర్ రామచంద్రారెడ్డి, జన్నారెడ్డి, ప్రతాపరెడ్డి మొ॥ వారు లక్ష్మణ్ భూములు కలిగి ఉంటారు.
 డి) జమీందారీ పద్ధతిలో రైతులు మేలు పొందారు.
 1) ఎబిసి సరియైనవి 2) బిసిడి సరైనవి 3) ఎసిడి సరైనవి 4) ఏవీకావు

11ఎ. జాతీయోద్యమం - తొలిదశ 1885-1919

- * భారతదేశంలో జాతీయోద్యమం ఒక చారిత్రక ఘటన.
- * ఇది సమాజంలోని విభిన్న ప్రజలు వర్గాలను ఒక్కతాటి కిందకు తెచ్చినది.
- * బ్రిటీష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా సైనికులు సాధారణ రైతులు, చేతివృత్తుల వాళ్ళు, రాజులు సైతం చేతులు కలిపి 1857లో మీరట్‌లో సిపాయిల తిరుగుబాటు ప్రారంభించారు.
- * 19వ శతాబ్దపు అంతిమదశలో కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి వంటి పెద్ద నగరాలలో ఆంగ్ల విద్యా వ్యాప్తితో ఒక కొత్త చైతన్యం రూపుదిద్దుకోసాగింది.
- * 1866లో లండన్‌లో భారతదేశ సమస్యను చర్చించడానికి దాదాబాయ్ నౌరోజీ ఈస్ట్ ఇండియా అసోసియేషన్‌ను ఏర్పాటు చేశారు.
- * 1866 నుండి 1885 మధ్య సురేంద్రనాథ్, బెనర్జీ, జస్టిస్ ఎం.జి.రనిడే, బద్రుద్దీన్ త్యాబ్జీ, కె.సి.తెలంగ్, జి.సుబ్రహ్మణ్యం లాంటివాళ్ళు కలకత్తా, పూనా, బొంబాయి, మద్రాస్ వంటి నగరాలలో వివిధ సంఘాలను ఏర్పాటు చేసి ఆయా రాష్ట్రాలలో భారతీయులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల గురించి చర్చించారు.
- * ఈ సంఘాలు జాతీయ స్ఫూర్తితో పనిచేశాయి. మేధావులందరినీ ఒక గొడుగు క్రిందకి తీసుకురావటానికి ఇవి ప్రయత్నించాయి.
- * ప్రజలు సార్వభౌమాధికారం కలిగి ఉండాలన్న భావనలో వాళ్ళు పనిచేశారు. ఆధునిక చైతన్యం, జాతీయ వాదంలో ఇది కీలక అంశం.
- * వివిధ రాష్ట్రాలలో ఉన్న జాతీయ వాద మేధావులు 1885 డిసెంబర్‌లో బొంబాయిలో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశపు తొలిరోజు కలిశారు. దీనికి డబ్ల్యూ.సి. బెనర్జీ అధ్యక్షత వహించారు.
- * దీని స్థాపనలో కీలక పాత్ర పోషించిన వారు - డబ్ల్యూ.సి. బెనర్జీ ఎ.ఓ. హ్యూమ్, ఫిరోజ్‌షా మెహతా దీనికి వివిధ ప్రాంతాల నుంచి 72 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.
- * తొలికాలపు నాయకులలో కొందరైన దాదాబాయ్ నౌరోజీ, ఫిరోజ్‌షా మెహతా, బద్రుద్దీన్ త్యాబ్జీ, డబ్ల్యూ.సి. బెనర్జీ, సురేంద్ర నాథ్ బెనర్జీ, రమేష్ చంద్రదత్, ఎస్.సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్ ప్రధానంగా బొంబాయి, మద్రాస్, కలకత్తా నగరాల నుండి వచ్చారు. వీరిని మితవాదులు అంటారు.
- * కాంగ్రెస్ నాయకులు తమ ప్రధానకర్తవ్యం ప్రజలలో జాతీయతా భావం కలిగించి, సమైక్య పరచటం అని గుర్తించారు.
- * కాంగ్రెస్ రెండవ లక్ష్యం దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల రాజకీయ కార్యకర్తలు అందరూ పాల్గొనగలిగే ఉమ్మడి రాజకీయ వేదిక లేదా కార్యక్రమం తయారు చేయడం.
- * భారతదేశంలో ప్రజాస్వామిక భావనలు, పని విధానాన్ని ప్రోత్సహించటం కాంగ్రెస్ 3వ ప్రధాన లక్ష్యం.
- * భారతదేశ ప్రజల మధ్య విభజన ఏర్పడుతుందన్న ఉద్దేశంతో సామాజిక సంస్కరణల జోలికి పోవద్దని ఐ.యన్.సి నిర్ణయించుకున్నది. ఇతర వేదికల ద్వారా సంస్కరణల కోసం ప్రయత్నాలు జరిగేవి.
- * ప్రతి సంవత్సరము జాతీయ కాంగ్రెస్ డిసెంబర్ నెలలో ఏదో ఒక ప్రాంతంలో సమావేశాలు నిర్వహించుచున్నది.
- * కలకత్తాకు చెందిన “కాదంబరి గంగూలి” మొదటి మహిళా గ్రాడ్యుయేట్ ప్రతినిధి

- * మొదటి 20సం||రాలు కాంగ్రెస్‌ని నడిపారు. వీరు పరిపాలనలో భారతీయులకు మరింత చోటు కావాలని అర్జీలు ఇచ్చేవారు.
- * ప్రభుత్వంలో ఉన్నతాధికార స్థానాలలో భారతీయులకు స్థానం కల్పించాలని కోరసాగారు. సివిల్ పరీక్షలు లండన్‌లోనే కాకుండా భారతదేశంలో కూడా నిర్వహించాలని కోరసాగారు.
- * నారోజి, ఆర్.సి దత్, రనడే వంటి నాయకులు బ్రిటీష్ వారి పాలన వలన ఏర్పడిన ఆర్థిక ప్రభావాన్ని అధ్యయనం చేసి పన్నులు మరియు ఇతర మార్గాల ద్వారా మనసంపదను ఎలా దోచుకున్నారో వివరించారు.
- * ఉప్పు పై పన్ను విదేశాలలో భారతీయ కూలీలతో వ్యవహరిస్తున్న తీరు, అటవీశాఖ జోక్యం కారణంగా ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై కాంగ్రెస్ తీర్మానాలు చేసింది.
- * భారతదేశ సంపదను ఇంగ్లాండుకు దోచిపెట్టడమే కాకుండా సరుకులు చౌకగా అమ్మటం ద్వారా చేతివృత్తులు, పరిశ్రమలు క్షీణించాయి.
- * మితవాద నాయకులు దినపత్రికలు, తీర్మానాలు, ఉపన్యాసాలు వంటి వాటి ద్వారా ఉద్యమం కొనసాగించారు. వారి భావాలను విస్తూపాలు, అర్జీలు, ఆందోళనలు రూపంలో తెలియచేసేవారు.
- * 1903లో స్వదేశీ ఉద్యమం ద్వారా “భారతజాతీయ ఉద్యమం” ముందడుగు వేసింది.
- * 1903లో బెంగాల్‌ను తూర్పు పశ్చిమ బెంగాల్‌గా విభజించాలని కర్జన్ చేసిన ప్రతిపాదన జాతీయ భావాలను రగిల్చింది.
- * పెద్ద ఎత్తున సామూహిక నిరసనలు, అభ్యుదయం వెల్లువెత్తాయి.
- * కర్జన్ 1905లో బెంగాల్‌ను విభజించారు. దీనికి వ్యతిరేకంగా వందేమాతర ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- * విదేశీ వస్త్ర, ఉప్పు బహిష్కరణకు పిలుపునిచ్చారు.
- * ప్రజలు స్వదేశీ పాఠశాలలు, కళాశాలలు స్థాపించారు. సమాంతర న్యాయస్థానాలు ఏర్పాటు చేశారు.
- * స్వదేశీ ఉద్యమం వల్ల భారతీయ పరిశ్రమలకు మంచి ప్రోత్సాహం లభించింది.
- * స్వదేశీ ఉప్పు, పంచదార, అగ్గిపెట్టెలు తయారు చేశారు.
- * ప్రపుల్ల చంద్రరేకి చెందిన బెంగాలు కెమికల్ వర్క్స్‌కు ఆదరణ లభించింది.
- * బొంబాయికి చెందిన జంషెడ్టీ టాటా బీహార్‌లో ఉక్కు కార్యాగారం స్థాపించారు.
- * 1906లో కాంగ్రెస్ సమావేశంలో అతివాద నాయకులు తిలక్, బిపిన్ చంద్రపాల్, లజ్‌పత్‌రాయ్ మరియు అరవింద్ ఘోష్ స్వరాజ్యం కోరుతూ ఉద్యమాన్ని చేపట్టారు.
- * స్వరాజ్యం నా జన్మహక్కు దానిని సాధించి తీరతాను అనే నినాదం బాలగంగాధర్ తిలక్ ఇచ్చాడు.
- * మితవాదులు చేపట్టిన విధానాన్ని “బిక్షం అడుక్కోవటం”గా పేర్కొన్నారు.
- * ఈ కారణాల వల్ల వాళ్ళని అతివాద జాతీయవాదులు అని పిలవసాగారు.
- * మితవాద నాయకులు స్వాతంత్ర్యం, స్వపరిపాలనకు ప్రజలు సిద్ధంగా లేరని దానిని మందస్థాయిలో సాగించాలని భావించారు.
- * 1907లో సూరత్ సమావేశంలో కాంగ్రెస్ రెండుగా చీలింది.
- * అతివాద నాయకుల పైన ప్రభుత్వం ఉక్కు పాదంతో విరుచుకుపడింది.
- * తిలక్‌వంటి నాయకులను ఖైదుచేశారు, దేశం నుండి బయటకు పంపారు.

- * 1915లో తిలక్ జైలు నుండి వచ్చిన తర్వాత జాతీయ ఉద్యమం ఊపందుకుంది.
- * తిలక్, అనిబిసెంట్తో కలసి 1916లో హోంరూల్ కోసం ఉద్యమించారు.
- * 1916లో లక్నో, ఒప్పందం ద్వారా కాంగ్రెస్‌లోని 2 వర్గాలు ఐక్యమవ్వటం జరిగింది.
- * కృష్ణా పత్రికను 1902లో మచిలీపట్నంలో ముట్టూరి కృష్ణారావు గారు స్థాపించారు.
- * 1914లో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం మొదలైంది.
- * బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, రష్యా ఒక వైపు జర్మనీ దాని మిత్ర దేశాలు ఒకవైపు మోహరించాయి.
- * యుద్ధం అయిదేళ్ళపాటు జరిగింది. దీనిలో జర్మనీ ఓడిపోయింది.
- * యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత యూరప్‌లో విప్లవాల యుగానికి తెరలేచింది.
- * భారతదేశంలో పన్నులు పెంచటం ద్వారా యుద్ధానికి కావలసిన వనరులను సమకూర్చుకోవటానికి, సైన్యానికి కావలసిన ఆహారం ఇతర వస్తువుల ఎగుమతికి బ్రిటన్ పూనుకోవటంతో ప్రజలు కష్టాలకు గురయ్యారు.
- * దీనివల్ల బ్రిటీష్ పాలన పట్ల ప్రజల అసంతృప్తి మరింత పెరిగింది.
- * భారతదేశంలో ప్రజాస్వామిక పాలనకోసం చేస్తున్న న్యాయమైన కోరికలను బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం అంగీకరించి, సంస్కరణలు చేస్తుందని భావించారు.
- * విరుద్ధంగా బ్రిటన్ మరిన్ని తీవ్ర చట్టాలు చేసింది.

బిట్స్

1. ఈస్ట్ ఇండియా అసోసియేషన్‌ను ఏర్పాటుచేసిన వ్యక్తి మరియు సం॥ ఏ ప్రాంతము.

ఎ) 1863 - నౌరొజి - లండన్	బి) 1864 - నౌరొజి - అమెరికా
సి) 1865 - నౌరొజి - లండన్	డి) 1866 - నౌరొజి - లండన్
2. మితవాదులు కానివారు

ఎ. గోఖలే	బి. నౌరొజీ
సి. అరవింద్ ఫోష్	డి. సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ

1) సి మాత్రమే 2) ఎ మరియు సి 3) బి మరియు ఎ 4) సి మరియు డి
3. భారతజాతీయ కాంగ్రెసుకు సంబంధించి సరియైనది.

ఎ) మొదటి సమావేశం “1885” సం॥ జరిగింది.

బి) దీనికి అధ్యక్షుడు “డబ్ల్యు.సి. బెనర్జీ”

సి) ఈ సమావేశానికి “78” మంది ప్రతినిధులు హాజరు అయ్యారు.

డి) ఈ సమావేశం “బొంబాయి”లో జరిగింది

1) సి మాత్రమే సరియైనది 2) ఎ,బి,డిలు సరియైనవి 3) బి, సి,డిలు సరైనవి

4) ఎ,బిలు మాత్రమే సరియైనవి .
4. మొట్ట మొదటి మహిళా గ్రాడ్యుయేట్

1. విజయలక్ష్మి పండిట్	2. సరోజిని నాయుడు
3. దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్	4. కాదంబరి గంగూలి

5. బెంగాల్ విభజనకు కారకుడు ఎవరు, ఏ సం॥లో జరిగింది.
 1. కర్జన్ - 1904
 2. కర్జన్ - 1905
 3. కార్నెవాల్ - 1906
 4. కానింగ్ - 1907
6. బెంగాల్ విభజనకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన ఉద్యమం
 1. హోంరూలు ఉద్యమం
 2. ఉప్పు సత్యాగ్రహం
 3. వందేమాతరం ఉద్యమం
 4. జలియన్ వాలా బాగ్
7. స్వదేశీ ఉద్యమంలో భాగంగా కెమికల్ స్టోర్స్ను స్థాపించింది.
 1. తిలక్
 2. బిపిన్ చంద్రపాల్
 3. పి.సి.రే
 4. జి.సి.రే
8. ఏ సం॥లో మరియు ఏ సమావేశంలో కాంగ్రెసు రెండు భాగాలుగా చీలిపోయింది.
 1. 1907 - సూరత్
 2. 1906 - సూరత్
 3. 1905 - సూరత్
 4. 1904 - సూరత్
9. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించుము.
 - ఎ) తిలక్ హోంరూలు ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు.
 - బి) అతివాదులు, మితవాదులు 1916 సం॥ లక్నో ఒప్పందం ద్వారా కలిసిపోయారు.
 - సి) స్వరాజ్యం - నా - జన్మహక్కు అది సాధించి తీరుతాను - తిలక్
 - డి) కృష్ణా పత్రికను యమ్.కృష్ణారావు 1902 సం॥ మచిలీపట్నంలో స్థాపించారు.
 - 1) ఎ, బి, సి
 - 2) బి, సి, డి
 - 3) డి
 - 4) ఎ, బి, సి, డి
10. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంనకు సంబంధించి సరియైనది.
 1. 1914 సం॥ ఇది ప్రారంభమైనది.
 2. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, రష్యా ఒక కూటమి
 3. జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియా, ఇటలీ ఒక కూటమి వున్నాయి. ఈ యుద్ధంలో జర్మనీ ఓడిపోయింది.
 4. పైవన్నీ
11. ఏ తిరుగుబాటులో సైనికులు, సామాన్య రైతులు, కళాకారులు, రాజులు కలిసి బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేశారు.
 - 1) 1757
 - 2) 1764
 - 3) 1856
 - 4) 1857
12. లండన్లో ఈస్ట్ ఇండియా అసోసియేషన్ను స్థాపించినది ఎవరు.
 - 1) నెహ్రూ
 - 2) డబ్ల్యు.సి. బెనర్జీ
 - 3) గోఖలే
 - 4) నౌరోజి
13. విభిన్నమైన దానిని గుర్తించుము.
 - 1) లజ్ పతిరాయ్
 - 2) తిలక్
 - 3) బిపిన్ చంద్రపాల్
 - 4) అనిబిసెంట్
14. ఈ క్రింది వానిలో భారతజాతీయ కాంగ్రెసు లక్ష్యం కానిది గుర్తించుము.
 - 1) ఉమ్మడి రాజకీయ వేదిక ఏర్పాటు చేయటం
 - 2) ప్రజాస్వామ్య భావనలు కలిగించటం
 - 3) జాతీయ భావనలు కలిగించటం
 - 4) భారతీయ రైతుల సమస్యలను చర్చించటం

15. “ 1885” సం॥ భారత జాతీయ కాంగ్రెసు స్థాపనకు సంబంధము లేనివాళ్లు.
 ఎ) ఎ.బి. హ్యూమ్ బి) డబ్ల్యు. బెనర్జీ సి) గాంధీ డి) ఫిరోజ్‌షామెహతా
 1) బి మాత్రమే 2) సి మాత్రమే 3) ఎ,బి మాత్రమే 4) బి,డి మాత్రమే
16. వందేమాతర గేయ రచయిత
 1) రాగూర్ 2) ఇక్బాల్ 3) బకిన్‌చంద్రచటర్జీ 4) ఏది కాదు
17. బెంగాల్ విభజన అమల్లోకి వచ్చిన సం॥ ఏది.
 1) 1903 2) 1905 3) 1906 4) 1911
18. ప్రజలు అందరూ చేతులకు రాఖీలు కట్టుకోవటం జరిగింది. అది దేనికి చిహ్నం.
 1) ప్రేమకు 2) ఏకత్వం 3) సమైక్యత 4) ఏదికాదు
19. సిపాయిలు తిరుగుబాటు ప్రారంభమైన ప్రదేశము.
 1) బొంబాయి 2) మీరట్ 3) హైద్రాబాద్ 4) ఏదికాదు
20. వందేమాతర ఉద్యమం ప్రారంభమైన సం॥ ఏది.
 1) 1905 2) 1903 4) 1902 4) 1904
21. కృష్ణా పత్రికకు సంబంధించి సరియైనది
 1) కృష్ణారావు - 1902- మచిలీపట్నం 2) కృష్ణారావు -1905-నర్సీపట్నం
 3) కృష్ణారావు - 1902 - నర్సీపట్నం 4) కృష్ణారావు - 1905 - మచిలీపట్నం
22. బెంగాల్ విభజన కారకుడు ఎవరు.
 1) కర్జన్ 2) రిప్పన్ 3) హ్యూమ్ 4) కర్జన్
23. ఐ.యన్.సి మొదటి సమావేశం ఎక్కడ జరిగింది.
 1) కలకత్తా 2) బొంబాయి 3) లక్నో 4) మద్రాస్
24. ఏ ఒప్పందం ద్వారా కాంగ్రెసులోని రెండు వర్గాలు వారు కలిసిపోయారు.
 1) కరాచి 2) అమృత్‌సర్ 3) లక్నో 4) బొంబాయి
25. తప్పుగా జతపరిచినవి గుర్తించుము.
 ఎ) కాంగ్రెస్ - 1885 బి) హిందు మహాసభ -1915
 సి) ముస్లిం లీగ్ - 1909 డి) బెంగాల్ విభజన - 1905
 1) ఎ మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) సి 4) ఎ మరియు డి
26. ఇంక్విలాబ్ జింద్ బాద్ నినాదము ఇచ్చినది ఎవరు.
 1) భగత్‌సింగ్ 2) బోస్ 3) నెహ్రూ 4) గాంధీజీ

11బి. జాతీయోద్యమం : ములిదశ -1919-1947

- * 1915లో గాంధీజీ దక్షిణాఫ్రికా నుండి భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చాడు. అక్కడ జాతి వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా అహింసాయుత నిరసనలలో భారత ప్రజలను నడిపించి గౌరవ ప్రదమైన నాయకుడుగా అంతర్జాతీయ గుర్తింపు పొందాడు.
- * భారతదేశంలో మహాత్మాగాంధీ దేశం మొత్తం తిరుగుతూ ప్రజలను వాళ్ళ పరిస్థితులను, అవసరాలను అర్థం చేసుకుంటూ గడిపాడు.
- * మొదట 1917లో గాంధీజీ బీహార్‌లోని చంపారన్, గుజరాత్‌లోని ఖేడాలలో అధిక పన్నులు, దోపిడి చేసే విధానాలకు వ్యతిరేకంగా రైతాంగ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించాడు.
- * 1918లో నూలుమిల్లు కార్మికుల ఆందోళనకు గాంధీజీ ప్రాతినిధ్యం వహించారు.
- * 1917లో చంపారన్ ఆందోళన, 1918లో ఖైరా నిరసనలు, 1918 అహ్మదాబాద్ నూలుమిల్లు కార్మికులు సమ్మెవంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టారు.
- * గాంధీజీ నాయకత్వంలో నడిపిన పోరాటంలో ఉపయోగించిన ఏకైక ఆయుధం 'సత్యాగ్రహం' సత్యాగ్రహం అంటే నిజాన్ని అంటి పెట్టుకొని ఉండటం.
- * 1919లో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం రౌలత్ చట్టాన్ని చేసింది. దీని ప్రకారం ప్రభుత్వం ఏ పౌరుడినైనా ఎక్కడైనా కారణం చెప్పకుండా నిర్బంధంలోకి తీసుకొని విచారణ చేయకుండానే జైలులో ఉంచవచ్చు.
- * ఈ చట్టాన్ని నల్లచట్టం లేదా రాక్షస చట్టం అని నాయకులు భావించారు.
- * 1919 ఏప్రిల్ 6న హర్నాల్ పాటించి ప్రార్థన, గౌరవ భంగ దినంగా నిర్వహించమని గాంధీజీ కోరాడు.
- * వీరి అరెస్టులకు నిరసనగా రౌలత్ చట్టానికి నిరసనగా ఏప్రిల్ 13 పంజాబ్‌లోని అమృతసర్‌లోని "జలియన్ వాలాబాగ్" అనే తోటలో ప్రజలు సమావేశమయ్యారు. ఈ సమయంలో పంజాబ్ లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్‌గా ఉన్న సర్‌మైకేల్ డయ్యర్ అనే అధికారి నిర్దాక్షిణ్యంగా 10 నిమిషాలపాటు కాల్పులు జరిపారు. ఈ కాల్పుల్లో తోటలో సుమారు 400 మంది చనిపోయారు. వేలాది మంది గాయపడ్డారు. దీనినే జలియన్ వాలాబాగ్ దుర్ఘటనగా పిలుస్తారు.
- * ఈ మరణకాండ గురించి తెలుసుకున్న రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ తనకిచ్చిన "నైట్‌హూడ్" అనే బిరుదును పరిత్యజించాడు.
- * టర్కీ సుల్తాన్‌ను ఖలీఫా అంటారు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో టర్కీ ఓడిపోయిన కారణంగా టర్కీ రాజ్య భాగాలను వారి పవిత్ర ప్రదేశాలను మిత్ర పక్షాల వారికి పంచారు. టర్కీ సుల్తాన్ ఖలీఫా పదవి కూడా రద్దు చేశారు.
- * టర్కీ సుల్తాన్ పదవి పునరుద్ధరించాలని ఉద్యమం ప్రారంభించారు. దీనినే ఖిలాఫత్ ఆందోళన అంటారు.
- * గాంధీజీ వాళ్ళ పిలుపుకి పూర్తి మద్దతు ఇచ్చాడు.
- * జలియన్ వాలాబాగ్, ఉద్యమాలకు మద్దతు ప్రకటించి, స్వరాజ్యం కోరాలని కాంగ్రెస్‌పై గాంధీజీ వత్తిడి తెచ్చాడు.
- * 1920లో నాగపూర్‌లో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశంలో గాంధీజీ కాంగ్రెస్ నాయకుడుగా గుర్తింపబడ్డాడు.
- * స్వరాజ్య స్థాపనకు సహాయనిరాకరణ మార్గంగా ఆమోదించారు.

- * మోతీలాల్ నెహ్రూ, సి.ఆర్.దాస్, సి.రాజగోపాలచారి, అసఫ్ అలీ వంటి న్యాయమూర్తులు తమ వృత్తిని వదిలిపెట్టారు. విదేశీ వస్త్రాలను బజారులో కుప్పలుగా పోసి తగలబెట్టారు. 1920-22 మధ్య విదేశీ వస్త్ర దిగుమతి గణనీయంగా తగ్గిపోయింది.
- * ప్రజలు చరఖాపై నూలు వడకాలని గాంధీ ఉద్యమాన్ని చేపట్టాడు. దేశాన్ని స్వావలంబన దిశగా నడపాలనే కోరిక ప్రతి ఇంటా వ్యాపించింది.
- * జాతియతా కార్యక్రమాలకు గుంటూరు కేంద్రంగా మారింది. సహాయనిరాకరణలో చీరాల -పేరాల ఉద్యమం చెప్పుకోదగినది.
- * చీరాల, పేరాల రెండు గుంటూరు జిల్లాలోని ప్రాంతాలు. ప్రస్తుతం ఇవి ప్రకాశం జిల్లాలో ఉన్నాయి.
- * ఈ పట్టణాన్ని నగరపాలకగా మార్చి ప్రభుత్వం ప్రజల మీద భారీగా పన్నులు వేసింది.
- * దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య నాయకత్వంలో 15,000 మంది ప్రజలు పన్ను కట్టటానికి నిరాకరించి ఊరు వదిలిపెట్టారు.
- * ఊరి బయట “రాంనగర్” పేరుతో కొత్త నివాసం ఏర్పాటు చేసి 11 నెలలు అక్కడే ఉండిపోయారు. రైతులు భూమిని కట్టకుండా సహాయనిరాకరణ ఉద్యమాన్ని చేపట్టారు.
- * గాంధీజీ స్వరాజ్యం వస్తోంది, ఈ ప్రభుత్వానికి పన్నులు కట్టం అని ప్రజలు ప్రకటించారు.
- * పల్నాటి తాలూకాలోను (గుంటూరు), రాయచోటి తాలూకాలోను (కడప) జరిగిన అటవీ సత్యాగ్రహం
- * భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీలు గాంధీజీ తమకు భూమి ఇప్పిస్తాడని, జమీందారులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటంలో తనకు సహకరిస్తాడని రైతులు భావించారు.
- * ఉదాహరణకు ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని ప్రతాప్ గడ్డికి చెందిన ప్రజలు ఒక్క పెద్ద ఉద్యమం చేస్తే కౌలుదారులకు తీసివేయగలిగారు.
- * 1922లో చౌరీచౌరాలో (గోరఖ్ పూర్, ఉత్తర ప్రదేశ్) రైతుల గుంపు పోలీస్ స్టేషన్ కి నిప్పు పెట్టినందుకు సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమాన్ని గాంధీజీ అర్ధాంతరంగా ఆపేశారు.
- * ఆ రోజు ఘటనలో 22 మంది పోలీసులు చనిపోయారు.
- * శాంతియుతంగా జరుగుతున్న ప్రదర్శనపై పోలీసులు కాల్పులు జరపటంతో ప్రజలు ఆగ్రహవేశాలకు గురయ్యారు.
- * 1920లలో రెండు ముఖ్యమైన పరిణామాలు చోటుచేసుకున్నాయి.
 1. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ (ఆర్.ఎస్.ఎస్) ఏర్పడటం
 2. భారత కమ్యూనిష్టు పార్టీ ఏర్పడటం.
- * నెహ్రూ గారి అధ్యక్షతన భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ 1929లో లాహోర్ లో సమావేశమయ్యింది. “సంపూర్ణ స్వరాజ్యం” సాధించటం తన లక్ష్యమని కాంగ్రెస్ ప్రకటించింది.
- * 1930 జనవరి 26న “సంపూర్ణ స్వరాజ్యదినం”గా జరుపుకోవాలని నిర్ణయించింది.
- * ఉప్పు తయారీపై ప్రభుత్వం పన్ను విధించటం వల్ల సామాన్య ప్రజలు కొనలేనంతగా ధరలు పెరిగాయి.
- * గుజరాత్ సముద్ర తీరంలో ఉన్న దండి అనే చిన్న ఊరిలో ఉప్పు తయారు చేయటం ద్వారా ఈ చట్టాలను ఉల్లంఘించాలని 1930, మార్చి 12 గాంధీ నిర్ణయించారు.

- * 78 మంది అను చరులతో 'దండియాత్ర' మొదలు పెట్టాడు. సబర్మతి ఆశ్రమం నుండి దండి వరకు ఉన్న 375 కిలో మీటర్ల దూరాన్ని 24 రోజులలో నడిచారు.
- * 1930 ఏప్రిల్ 6న దండికి చేరుకున్న గాంధీజీ పిడికెడు ఉప్పు తీసి బ్రిటీష్ చట్టాలను ఉల్లంఘించి ప్రజల తిరస్కరణ తెలియజేశాడు.
- * భారత ప్రజలందరూ కలిసి పోరాడిన దానికి ప్రతిఫలంగా "1935 భారతప్రభుత్వ చట్టం" ఏర్పడింది.
- * రాష్ట్రాల శాసనసభలకు 1937లో ఎన్నికలు నిర్వహించారు. 11 రాష్ట్రాలకు 7రాష్ట్రాలలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడ్డాయి.
- * 1939లో రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం మొదలైంది. 1945 ఆగష్టులో ముగిసింది.
- * భారత ప్రజలను, సంపదను రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి ఉపయోగించు కోవాలని బ్రిటన్ అనుకుంది. బదులుగా భారతదేశం స్వయం పాలనా అధికారాన్ని కోరుకుంది.
- * 1942 ఆగష్ట్ 8న బొంబాయిలో సమావేశమై బ్రిటీష్ పాలనను అంతం చేయాలని కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం నిర్ణయించింది.
- * గాంధీజీ "అందరం ఉద్యమించి భారతదేశాన్ని విముక్తి చేద్దాం. లేదా ఆ ప్రమత్నంలో చనిపోదాం" అన్నారు. (Do or Die) (చేయండి లేదా చావండి)
- * 1942 ఆగష్టు 9న గాంధీజీ, పటేల్, నెహ్రూ, మౌలానా ఆజాద్, ఆచార్య కృపలానీ, రాజేంద్రప్రసాద్ వంటి కాంగ్రెస్ నాయకులను ప్రభుత్వం జైలుపాలు చేసింది.
- * పోలీస్ స్టేషన్లు, పోస్టాఫీసులు, రైల్వే స్టేషన్లు వంటి ప్రభుత్వ ఆస్తులపై విద్యార్థులు దాడులకు దిగారు.
- * 1942-44 మధ్యకాలంలో మిడ్నాపూర్ ప్రజలు సమాంతర ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పారు.
- * సుభాష్ చంద్రబోస్ విప్లవవాది జాతీయ వాది, రాస్ బీహార్ బోస్ సహకారంతో బర్మా, అండమాన్లోలలో భారతజాతీయ సైన్యాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. (INA)
- * 1944 మార్చి 18న ఢిల్లీకి వదండి అనే నినాదాన్ని ఇచ్చారు. (ఛలో ఢిల్లీ)
- * 1940లో స్వతంత్ర రాష్ట్రాలు కోరుతూ ముస్లిం లీగ్ తీర్మానం చేసింది.
1930లో జరిగిన ఘర్షణల దృష్ట్యా అయి వుండవచ్చు.
1937లో రాష్ట్రాలకు జరిగిన ఎన్నికలలో తాము అల్ప సంఖ్యలో ఉన్నామని ప్రజాస్వామిక దేశంలో తమది ఎప్పటికీ ద్వితియ స్థానమే అవుతుందని ముస్లిం లీగ్ కి అర్థం అయ్యింది.
- * 1945లో యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చే విషయంపై బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్, ముస్లిం లీగ్లతో సంప్రదింపులు మొదలు పెట్టింది.
- * ముస్లిం లీగ్ "ప్రత్యేక పాకిస్తాన్" కావాలని పట్టుపట్టింది.
- * ఇది పరిశీలించడానికి 1946 మార్చిలో బ్రిటీష్ మంత్రివర్గం ఢిల్లీకి 3 సభ్యుల సంఘాన్ని పంపింది. (స్టాఫర్డ్ క్రిష్, సెటిక్లారెన్స్, అలెగ్జాండర్)
- * 1946 ఆగస్ట్ 16ను "ప్రత్యక్ష కార్యాచరణ దినం"గా ముస్లిం లీగ్ ప్రకటించింది.
1947 నాటికి ఉత్తర భారతంలోని ఇతర ప్రాంతాలకు హిందూ వ్యాపించింది.
- * 1947 ఆరంభంలో వైస్రాయిగా నియమితుడైన లార్డ్ మౌంట్ బాటన్ ముస్లింలీగ్, కాంగ్రెస్ పార్టీల మధ్య

- * 1947 ఆగష్టు 15న భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందింది.
- * 1947 ఆగష్టు 14న పాకిస్తాన్ తన స్వాతంత్ర్య దినంగా జరుపుకుంటుంది.
- * భారతదేశానికి జాతిపితా మహాత్మాగాంధీ
- * పాకిస్తాన్ జాతిపితా మహమ్మద్ ఆలీ జిన్నా

బిట్స్

1. సరియైన వాక్యం గుర్తించండి.
 - ఎ) 1917 సం॥ - చంపారాన్ ఉద్యమం
 - బి) 1918 సం॥ - నూలు మిల్లు కార్మికుల కొరకు ఉద్యమం గాంధీజీ చేపట్టాడు.
 - సి) 1915 సం॥ - గాంధీజీ - దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండి భారతదేశానికి తిరిగివచ్చాడు.
 - డి) 1919 - బ్రిటీష్ వారు రౌలత్ చట్టాలు ప్రవేశపెట్టారు.
 - 1) ఎ, బి, సి 2) ఎ, బి, సి, డి 3) బి, సి, డి 4) ఎ, డి, సి
2. క్రింది వానిలో సరిగా జతపరుచుము
 1. జలియన్ వాలాబాగ్ మరణకాండ () ఎ) 1942
 2. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం () బి) 1920-22
 3. సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం () సి) 1919
 4. క్విట్ ఇండియా () డి) 1920
 - 1) 1-సి, 2-బి, 3-ఎ, 4-డి 2) 1-సి, 2-డి, 3-బి, 4-ఎ
 - 3) 1-సి, 2-ఎ, 3-బి, 4-డి 4) 1-డి, 2-బి, 3-సి, 4-ఎ
3. జలియన్ వాలాబాగ్ దుర్ఘటన సందర్భముగా “నైట్ హౌస్” అనే బిరుదు త్యజించినది ఎవరు.
 - 1) గాంధీజీ 2) రాగూర్
 - 3) తిలక్ 4) నెహ్రూ
4. గాంధీజీ నాయకత్వం వహించిన ఏకైక కాంగ్రెసు సమావేశం
 - 1) 1907 - సూరత్ సమావేశం
 - 2) 1920 - నాగ్ పూర్ సమావేశం
 - 3) 1929 - లాహోర్ సమావేశం
 - 4) 1916 - లక్నో సమావేశం
5. చీరాల - పేరాల ఉద్యమాన్ని నడిపిన వ్యక్తి
 - 1) డి. గోపాల్ 2) జి. గోపాల్ 3) జి. గోపాల కృష్ణయ్య 4) డి. గోపాలకృష్ణయ్య
6. “స్వరాజ్యం వస్తుంది ఈ ప్రభుత్వానికి పన్నులు కట్టం” అని పలికినది ఎవరు
 - 1) అంబేద్కర్ 2) గాంధీజీ 3) నెహ్రూ 4) తిలక్
7. ఏ సంఘటన కారణంగా సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం ఆగిపోయింది.
 - 1) నాయకులు మధ్య బేధాలు రావడం 2) సరియైన నాయకుడు లేకపోవడం
 - 3) ప్రజల్లో జాతీయ చైతన్యం లోపించడం 4) చౌరీ చౌరీ సంఘటన

8. 1929 సం॥ లాహోర్ కాంగ్రెస్ సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించినది ఎవరు.
1) గాంధీజీ 2) నెహ్రూ 3) తిలక్ 4) పటేల్
9. ఉప్పు సత్యాగ్రహం ఏ సం॥లో ప్రారంభమైనది.
1) 1920 మార్చి 12 2) 1930 మార్చి 12
3) 1940 మార్చి 12 4) ఏదీ కాదు
10. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం కాలం
1) 1940-45 2) 1939-45 3) 1938-45 4) 1935-40
11. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం జరిగిన సం॥
1) 1940 2) 1941 3) 1942 4) 1943
12. శాసన ఉల్లంఘన ఉద్యమంలో ఎంతమంది ప్రతినిధులు హాజరు అయ్యారు.
1) 68 2) 78 3) 72 4) 62
13. “చేయండి లేదా చావండి” అనే నినాదం ఇచ్చిన వ్యక్తి.
1) నెహ్రూ 2) అంబేద్కర్ 3) గాంధీజీ 4) హిట్లర్
14. “ఢిల్లీకి పదండి” అనే నినాదం ఇచ్చిన వ్యక్తి
1) నెహ్రూ 2) గాంధీజీ 3) సుబాష్ చంద్రబోస్ 4) రాస్ బిహారీబోస్
15. “క్యాబినేట్ మిషన్” ఏ సం॥లో భారతదేశానికి వచ్చింది.
1) 1946 మార్చి 2) 1946 ఆగష్టు 3) 1947 ఆగష్టు 16 4) 1944 ఆగష్టు 16
16. ముస్లింలు ప్రత్యక్ష కార్యచరణ దినంగా ప్రకటించారు.
1) 1945 ఆగష్టు 16 2) 1946 ఆగష్టు 16 3) 1947 ఆగష్టు 16 4) 1946 ఆగష్టు 14
17. భారతదేశాన్ని, పాకిస్తాన్, విడగొట్టిన బ్రిటీష్ వైశ్రామి ఎవరు.
1) కానింగ్ 2) కర్జన్ 3) మౌంట్ బాటన్ 4) కారన్ వాలీస్
18. సుబాష్చంద్రబోస్ ఎవరి సహాయంతో బర్మా, అండమాన్లలో ఐ.యన్.ఎస్.ఎస్. ఏర్పాటు చేశాడు.
1) గాంధీజీ 2) రాస్ బిహారీబోస్ 3) నెహ్రూ 4) తిలక్
19. క్రింది వానిలో సరియైన వాక్యం గుర్తించండి.
ఎ) 1919 - ఏప్రిల్ 13- జలియన్ వాలాబాగ్ దుర్ఘటన
బి) 1942 -క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం
సి) 1930 - మార్చి 12- ఉప్పు సత్యాగ్రహం ప్రారంభం.
డి) 1922 -చౌరీ చౌరీ సంఘటన కారణంగా సహాయనిరాకరణ ఉద్యమం ఆగిపోయింది.
1) ఎ, బి, సి 2) బి, సి, డి 3) ఎ, బి, సి, డి 4) డి మాత్రమే
20. గాంధీజీ దక్షణ ఆఫ్రికా నుండి భారతదేశానికి వచ్చిన సం॥ ఏది.
1) 1916 2) 1922 3) 1930 4) 1915
21. గాంధీజీ నిర్వహించిన మొదటి ఉద్యమం
1) ఖైరా 2) అహ్మదాబాద్ 3) చంపారన్ 4) ఏదికాదు

22. డి.గోపాలకృష్ణయ్య ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ఉద్యమానికి సంబంధించిన వాడు.
 1) క్విట్ ఇండియా 2) సహాయనిరాకరణ 3) దండియాత్ర 4) చీరాల - పేరాల
23. “ప్రత్యక్ష చర్యాదినం” ఏ పార్టీకి సంబంధించినది.
 1) ఐ.యన్.సి 2) బి.జె.పి 3) ముస్లింలీగ్ 4) ఏదీకాదు
24. క్రింది వాటిలో గాంధీజీకి సంబంధము కాని ఉద్యమం ఏది.
 1) క్విట్ ఇండియా 2) సహాయనిరాకరణ 3) దండయాత్ర 4) వందేమాతరం
25. బ్రిటిష్ వారు భారతదేశంలో వలస స్థాపన చేసిన తరువాత మన దేశంలో అభివృద్ధి జరిగింది. దీని మీద నీ అభిప్రాయం.
 1) అంగీకరిస్తాను 2) అంగీకరించను
 3) వలసపాలన, పారిశ్రామికరణకు సంబంధము లేదు. 4) నేను ఏమి చెప్పలేను
26. “గణతంత్ర దినోత్సవము” జరుపుకునే రోజు
 1) జనవరి 26 2) ఫిబ్రవరి 26 3) నవంబరు 26 4) మార్చి 26
27. “క్విట్ ఇండియా” ఉద్యమం జరిగిన సం॥ ఏది.
 1) 1941 2) 1943 3) 1940 4) 1942
28. స్వయం వతి వత్తి చట్టం ఏ సం॥లో ప్రవేశ పెట్టారు.
 1) 1935 2) 1930 3) 1940 4) ఏది కాదు.
29. “చేయండి లేదా చావండి” అనే నినాదం ఏ ఉద్యమానికి సంబంధించినది.
 1) క్విట్ ఇండియా 2) శాసన ఉల్లంఘన 3) 1 మరియు 2 4) ఏది కాదు
30. ఉప్పు సత్యాగ్రహానికి నాయకత్వం వహించినది ఎవరు.
 1) తిలక్ 2) గాంధీజీ 3) నెహ్రూ 4) డబ్ల్యు.సి బెనర్జీ
31. సబర్మతి అశ్రమ ఎక్కడ కలదు.
 1) అహ్మదాబాద్ 2) బొంబాయి 3) అలహాబాద్ 4) సూరత్
32. గాంధీజీ ఉప్పు సత్యాగ్రహ ఉద్యమాన్ని ఎందుకు ప్రారంభించారు.
 1) బ్రిటిష్ పాలన అంతం 2) ఉప్పు చట్టాలను ఉల్లంఘించుట
 3) ఐ.యన్.సి. ప్రయోజనాలు 4) ఏదీకాదు
33. గాంధీజీ ఉప్పు సత్యాగ్రహాన్ని ప్రారంభించిన రోజు
 1) మార్చి 8 2) మార్చి 13 3) మార్చి 12 4) మార్చి 9
34. “స్వరాజ్యం నా జన్మహక్కు అది నేను సాధించి తీరుతాను” అని అన్నదెవరు.
 1) గాంధీ 2) నెహ్రూ 3) తిలక్ 4) పైవన్నీ
35. “చేయండి లేదా చావాలి” అనే నినాదం ఇచ్చిన వ్యక్తి
 1) తిలక్ 2) బోస్ 3) నెహ్రూ 4) గాంధీ

19. సాంఘిక, మత సంస్కరణోద్యమాలు

బ్రహ్మ సమాజం, బెంగాల్ లో మతపర ఉద్యమాలు

- * రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ బెంగాల్ లో 1772 లో పుట్టాడు.
- * 1828 లో రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ బ్రహ్మ సమాజాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు.
- * 1833 లో బ్రిష్టల్ నగరంలో రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ చనిపోయాడు.
- * రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ తర్వాత బ్రహ్మసమాజానికి నాయకత్వం వహించిన వారు దేవేంద్రనాథ్ టాగూరు.

కేశవ చంద్రసేన్

- * 1867 లో బొంబాయిలో ప్రార్థనా సమాజం ఏర్పడింది.
- * మొదటి వితంతు పునర్వివాహం 1856 సం॥లో కోల్ కత్తాలో జరిగింది.
- * ప్రార్థనా సమాజం స్థాపకులు ఆర్.జి.భండార్కర్, ఎం.జి.రణడే
- * రామకృష్ణ మఠ స్థాపకుడు స్వామి వివేకానంద
- * రామకృష్ణ మఠ స్థాపన యొక్క ఉద్దేశాలు రెండు.

అవి 1) సంస్కరణలతో కూడిన హిందు మత పునరుద్ధరణ

2) జాతి పునః నిర్మాణానికి సామాజిక సేవా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం

- * యూరోపియన్ సంస్కృతిలో మంచి అంశాలైన స్వేచ్ఛ, మహిళలు పట్ల గౌరవం. పనితత్వం, సాంకేతిక విజ్ఞానం వంటి వాటిని అవలంబించాలని కోరినది. స్వామి వివేకానంద
- * యూరోపియన్ పండితులు భారతదేశ ప్రాచీన సాహిత్యాన్ని చదివి, అనుసరించి పుస్తకాలుగా ప్రచురించారు. కనుక వాళ్ళను ప్రాచ్యపండితులు అనేవారు.
- * ఇతర మతాలకు మారిన హిందువులు వేదాలు ఆధారంగా ఉన్న హిందు మతంలోకి తిరిగి రావాలని భావించినది. స్వామి దయానంద సరస్వతి
- * “Go back to vedas” అని చెప్పినది దయానంద సరస్వతి
- * స్వామి దయానంద సరస్వతి 1875లో ఆర్యసమాజాన్ని స్థాపించాడు.
- * “సత్యార్థ ప్రకాశ్” అన్న పుస్తకాన్ని వ్రాసినది దయానంద సరస్వతి
- * దయానంద సరస్వతి మరణం 1883
- * పంజాబ్ లో దయానంద్ ఆంగ్లా వేదిక (DAV) పాఠశాలను స్థాపించారు.
- * దయానంద్ ఆంగ్లో వేదిక (DAV) పాఠశాల ఉద్దేశం పిల్లలకు ఆధునిక విషయాలు నేర్పుతూనే వారి

మతం, సంస్కృతి గురించి తెలపటం.

ముస్లింలలో సంస్కరణలు, విద్య

- * అలీఘుద్ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించినది సర్ సయ్యద్ అహ్మద్ ఖాన్
- * 1875లో అలీఘుద్లో మహ్మడన్ ఆంగ్లో ఓరియంటల్ (M.A.O) కళాశాలను స్థాపించినది. సర్ సయ్యద్ అహ్మద్ ఖాన్.
- * మహ్మడన్ ఆంగ్లో ఓరియంటల్ M.A.O కళాశాల తర్వాత కాలంలో అలిగడ్ ముస్లిం విశ్వ విద్యాలయంగా మారినది.
- * 'సతి' అనగా దేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో ఉన్నత కుల మహిళలను చనిపోయిన భర్త శవంతో పాటు సజీవంగా దహనం చేయడం.

వివాహానికి కనీస వయస్సు :

- * 1846 లో పది సంవత్సరాలలోపు ఆడపిల్లలకు పెళ్ళి చేయటాన్ని నిషేధిస్తూ చట్టం చేశారు.
- * 1929 లో శారదా చట్టాన్ని చేశారు.
- * 1929 శారదా చట్టం ప్రకారం వివాహానికి కనీస వయస్సు 14 సం॥రాలు.
- * 1978 లో ఆడపిల్లలకు వివాహ వయస్సు 18 సం॥రాలు
మగ పిల్లలకు వివాహ వయస్సు 21 సం॥రాలుగా చేశారు.
- * 'సతికి' వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేసినది రాజారామ్ మోహన్ రాయ్
- * 1829లో 'సతి' అధికారికంగా నిషేధించబడినది.
- * ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్ బెంగాల్ రాష్ట్రానికి చెందినవారు.
- * బాలికా వితంతువుల పునర్వివాహానికి పోరాడినది ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్.
- * వితంతువుల పునర్వివాహాన్ని అనుమతిస్తూ 1855 లో చట్టం చేశారు.
- * బహు భార్యత్వానికి వ్యతిరేకంగా, మరియు బాలికల విద్యకోసం ఉద్యమించినది ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్.

కందుకూరి వీరేశలింగం (1848-1919)

- * కందుకూరి వీరేశలింగం రాజమండ్రిలో జన్మించాడు.
- * వీరేశలింగం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బ్రహ్మ సమాజాన్ని స్థాపించాడు.
- * వితంతువుల పునర్వివాహానికి, బాల్య వివాహాల నిషేధానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కృషి చేసినది కందుకూరి విఠరేశలింగం.
- * మహిళల చదువుకోసం రాజమండ్రి దగ్గర, ధవళేశ్వరం లో ఒక పాఠశాలను ప్రారంభించినది. వీరేశలింగం.
- * కందుకూరి వీరేశలింగం నకు గల బిరుదు గద్యతిక్కున

సావిత్రిబాయి జ్యోతిరావు పూలే (1831-1897)

- * సావిత్రిబాయి జ్యోతిరావు పూలే మహారాష్ట్రకు చెందినది.
- * 1848లో పూనేలో 'అంటరాని' కులాల బాలికల కోసం పాఠశాలను స్థాపించినది జ్యోతిబాపూలే
- * మొదటి మహిళా ఉపాధ్యాయుని సావిత్రిబాయి జ్యోతిరావుపూలే.
- * జ్యోతిరావుపూలే చనిపోయిన తర్వాత "సత్యశోధక్ సమాజ్" బాధ్యతలను చేపట్టినది. సావిత్రి బాయిపూలే
- * ప్లేగు వ్యాధి బారిన పడిన ప్రజల కోసం అహర్నిసలు పని చేసినది. సావిత్రిబాయి పూలే.
- * తారాబాయి షిండే ఎవరితో కలిసి పని చేసినది. సావిత్రిబాయిపూలే.

పండిత రామాబాయి సరస్వతి (1858-1922)

- * రామాబాయి మహారాష్ట్ర లో జన్మించినది.
- * వితంతువులను విద్యావంతులను చేయడానికి, ముంబయిలో శారదాసదన్ అన్ని పాఠశాలను స్థాపించినది.

పండిత రామాబాయి సరస్వతి

ముస్లిం మహిళలలో చదువు.

- * పాట్నా, కోల్ కతాలలో ముస్లిం బాలికలకు పాఠశాలలు ప్రారంభించినది బేగం రోకియా సఖావత్ హుస్సేన్.

జ్యోతిబా పూలే (1827-1890) సత్యశోధక్ సమాజ్

- * జ్యోతిబా పూలే మహారాష్ట్ర లో జన్మించాడు.
- * సత్యం, సమానత్వం అన్న సూత్రాల ఆధారంగా సత్యశోధక్ సమాజ్ ను స్థాపించినది జ్యోతిబాపూలే.
- * "గులాంగిరి" పుస్తక రచయిత జ్యోతిబాపూలే.

నారాయణ గురు (1856-1928)

- * మనుషులందరికి "ఒకే కులం, ఒకే మతం, ఒకే దేవుడు" అన్న భావనను ప్రచారం చేసినది. నారాయణ గురు.

- * "జాషువా" కులస్తులను సారాయి కాయడం, జంతు బలులు వంటి వాటిని మానివేయమని పిలుపునిచ్చినది

నారాయణ గురు

- * కుల వివక్షతను పాటించని దేవాలయాలను స్థాపించినది నారాయణగురు

- * గుడులు కట్టడం కంటే, బాలలకు బడులు కట్టడం ఎంతో ముఖ్యమని చెప్పినది. నారాయణ గురు

భాగ్యరెడ్డి వర్మ

- * దళితులు తమను "ఆది ఆంధ్రులు" అని పిలుచుకోవాలని చెప్పినది. భాగ్యరెడ్డి వర్మ
- * 1906లో జగన్ మిత్రమండలిని ప్రారంభించినది భాగ్యరెడ్డి వర్మ.
- * దళితుల విద్యకు ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించేలా నిజాంను ఒప్పించినది భాగ్యరెడ్డి వర్మ

స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో మహిళలు

- * సహాయ నిరాకరణ, సత్యాగ్రహ ఉద్యమాల్లో పాల్గొనవలసినదిగా మహిళలను పోత్సహరించినది. గాంధీజీ.

డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ (1891-1956)

- * అంబేద్కర్ మహారాష్ట్రంలో జన్మించాడు.
- * భారత దేశంలో కళాశాల విద్య పూర్తి చేసిన మొదటి దళితులలో అంబేద్కర్ ఒకడయ్యాడు.
- * భారతదేశ రాజకీయ భవిష్యత్తు” అన్న అంశంపై 1932లో (బ్రిటీష్) వలస ప్రభుత్వం నిర్వహించిన సమావేశానికి హాజరయినది అంబేద్కర్
- * శాసన సభలలో దళిత అభ్యర్థులకు, దళితులు వేరుగా ఓటు వేయాలని వాదించినది అంబేద్కర్.
- * ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీని స్థాపించినది అంబేద్కర్.
- * 1932 ప్రాంతంలో అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించినది గాంధీజీ.
- * అంటరాని కులాల వాళ్ళను హరిజనులు లేదా దేవుడి ప్రజలు అని పిలిచినది. గాంధీజీ
- * భారతదేశ మొదటి న్యాయశాఖామంత్రి అంబేద్కర్.
- * భారతదేశానికి కొత్త రాజ్యాంగాన్ని వ్రాసి రచనా సంఘానికి చైర్మన్ గా వ్యవహరించినది. అంబేద్కర్.
- * పెడ్యూల్లు కులాలు, తెగలకు రిజర్వేషన్లు కల్పించుటలో రాజ్యాంగ సభను ఒప్పించినది అంబేద్కర్.
- * అంబేద్కర్ తన జీతన చరమ దశలో బోధ్ధమతాన్ని స్వీకరించాడు.

ముఖ్యమైన సంవత్సరములు

1772	-	రాజారామ్ మోహనరాయ్ జననం
1828	-	బ్రహ్మసమాజ్ స్థాపన
1833	-	రాజారామ్ మోహన్రాయ్ మరణం
1867	-	ప్రార్థనా సమాజ్ స్థాపన
1824	-	దయానంద సరస్వతి జననం
1875	-	ఆర్య సమాజ స్థాపన
1883	-	దయానంద సరస్వతి మరణం
1875	-	అలీగఢ్లో మహమ్మదనే ఆంగ్లో ఓరియంటల్ (M.A.O) కాలేజ్ స్థాపన.
1846	-	10 సం॥ లోపు ఆడపిల్లకు పెళ్ళి నిషేధిస్తూ చట్టం.
1929	-	శారదా చట్టం
1829	-	‘సతి’ నిషేధ చట్టం.

1855	-	వితంతు పునర్వివాహ చట్టం
1856	-	కలకత్తాలో మొదటి వితంతు పునర్వివాహం
1848	-	పూనేలో జ్యోతిబా పూలే పాఠశాల స్థాపన
1906	-	జగన్ మిత్రమండలిని భాగ్యరెడ్డి ప్రారంభించుట.
1891	-	అంబేద్కర్ జననం
1932	-	భారతదేశ రాజకీయ భవిష్యత్తు అన్న అంశంపై చర్చ.

ప్రముఖ వ్యక్తులు	బిరుదులు
వీరేశలింగం పంతులు	గద్య తిక్కన
రమాబాయి సరస్వతి	పండిత

వ్యక్తులు	సంస్థలు
రాజారామ్ మోహన్‌రాయ్	1 ¹ బ్రహ్మ సమాజం
ఆర్.జి. భండార్కర్, ఎం.జి. రణదే	ప్రార్థనా సమాజం
స్వామి వివేకానంద	రామకృష్ణ మిషన్
స్వామి దయానంద్ సరస్వతి	ఆర్య సమాజం
సర్ సయ్యద్ అహ్మద్ ఖాన్	మహ్మడన్ ఆంగ్లో ఓరియంటల్ కాలేజ్
పండిత రమాబాయి సరస్వతి	శారదా సదన్
జ్యోతిబా పూలే	సత్యశోధక్ సమాజ్
భాగ్యరెడ్డి వర్మ	జగన్ మిత్రమండలి
అంబేద్కర్	ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీ.

వ్యక్తులు	రచనలు
దయానంద స్వరస్వతి	సత్యార్థ ప్రకాశ్
జ్యోతిబా పూలే	గులాం గిరి

- * శారదా చట్టం 1929 ప్రకారం బాలికల కనీస వివాహ వయస్సు ఎంత? (2017)
- 1) 12 సం॥లు
2) 14 సం॥లు
3) 18 సం॥లు
4) 21 సం॥లు
- * జనాదరణ పొందిన కళలను ఉపయోగించి దళితులలో చైతన్యం కలిగించటానికి జగన్ మిత్ర మండలిని స్థాపించినది ఎవరు? (2017)
- 1) అరిగే రామస్వామి
2) ఈశ్వర బాయి
3) నారాయణ గురు
4) భాగ్యరెడ్డివర్మ
- * జ్యోతిబాపూలే మరణానంతరం సత్యశోధక్ సమాజ్ బాధ్యతలను చేపట్టినది ఎవరు? (2014-2015)
- 1) పండిత రమాబాయి సరస్వతి
2) తారాబాయి షిండే
3) కేశవ చంద్రసేన్
4) సావిత్రి బాయి పూలే

1. భారతదేశంలో అచ్చు యంత్రాన్ని ప్రవేశ పెట్టినది.
1) అమెరికన్లు 2) ఆఫ్రికన్లు 3) ఆస్ట్రేలియన్లు 4) యూరోపియన్లు
2. మొదటిగా ముద్రణా (అచ్చు) యంత్రాన్ని కనిపెట్టినది.
1) మార్కోపోలో 2) వాస్కోడి గామా
3) జాన్ గుటెన్ బర్గ్ 4) జాన్ మెట్ కాఫ్
3. బ్రహ్మసమాజ స్థాపకుడు
1) వివేకానంద 2) దయానంద సరస్వతి
3) రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ 4) రామకృష్ణ పరమహంస
4. ప్రార్థనా సమాజ వ్యవస్థాపకులలో ప్రముఖుడు
1) స్వామి దయానంద్ 2) మహాదేవ్ గోవింద రణడే
3) స్వామి వివేకానంద 4) రామకృష్ణ పరమహంస
5. రామకృష్ణ మఠ స్థాపకుడు
1) స్వామి వివేకానంద 2) ఆర్.జి. భండార్కర్
3) రామకృష్ణ పరమహంస 4) స్వామి దయానంద
6. యూరోపియన్ సంస్కృతిలో మంచి అంశాలైన స్వేచ్ఛ, మహిళల పట్ల గౌరవం పనితత్వం, సాంకేతిక విజ్ఞానం వంటి వాటిని అవలంబించాలని కోరినది.
1) రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ 2) వివేకానంద
3) దేవేంద్రనాథ్ ఠాగూర్ 4) ఎం.జి. రణడే
7. “Go Back to vedas” అని పిలుపునిచ్చినది.
1) స్వామి దయానంద 2) వివేకానంద
3) ఆర్.జి. భండార్కర్ 4) కేశవ చంద్రసేన్

8. “సత్యార్థ ప్రకాశిక” ఈ సంఘ సభ్యులకు ప్రామాణిక గంధం.
- 1) బ్రహ్మ సమాజం
 - 2) ప్రార్థనా సమాజం
 - 3) ఆర్య సమాజం
 - 4) ధియోసాఫికల్ సొసైటీ
9. ఆర్య సమాజ స్థాపకుడు
- 1) దేవేంద్రనాథ్ ఠాగూర్
 - 2) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్
 - 3) రామకృష్ణ పరమహంస
 - 4) స్వామి దయానంద్
10. దయానంద్ ఆంగ్లో వేదిక్ (D.A.V) పాఠశాల ఇక్కడ కలదు.
- 1) చండీఘర్
 - 2) పంజాబ్
 - 3) ఉత్తర ప్రదేశ్
 - 4) ఉత్తరాఖండ్
11. దయానంద్ ఆంగ్లో వేదిక్ (D.A.V) పాఠశాల ఉద్దేశం.
- 1) పిల్లలకు ఆధునిక విషయాలు నేర్పుతూనే వారి మతం, సంస్కృతి గురించి తెలపడం.
 - 2) సంస్కరణలతో కూడిన హిందూ మత పునరుద్ధరణ
 - 3) పై రెండూ సరియైనవే.
 - 4) పై రెండూ సరికావు.
12. రామకృష్ణ మఠం యొక్క ఉద్దేశాలు.
- 1) సంస్కరణలో కూడిన హిందూ మత పునరుద్ధరణ.
 - 2) జాతిపునః నిర్మాణానికి సామాజిక సేవా కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం.
 - 3) 1వ స్టేట్ మెంట్ మాత్రమే సరియైనది.
 - 4) పై రెండు వాక్యములు సరియైనవే.
13. దక్షిణ భారతదేశంలో సంస్కరణ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించినది.
- 1) గురజాడ అప్పారావు
 - 2) కందుకూరి వీరేశలింగం
 - 3) దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య
 - 4) విలియం జోన్స్
14. దక్షిణ దేశ విద్యాసాగరునిగా పేరుగాంచినది.
- 1) రఘుపతి వెంకట రత్నం నాయుడు
 - 2) ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్
 - 3) జ్యోతిరావు పూలే
 - 4) వీరేశలింగం
15. బ్రహ్మ సమాజం స్థాపించిన సంవత్సరము
- 1) 1828
 - 2) 1829
 - 3) 1825
 - 4) 1830
16. ప్రార్థనా సమాజం స్థాపించిన సంవత్సరము
- 1) 1875
 - 2) 1880
 - 3) 1833
 - 4) 1867
17. ఆర్య సమాజం స్థాపించిన సంవత్సరము.
- 1) 1883
 - 2) 1867
 - 3) 1885
 - 4) 1875
18. సిపాయిల తిరుగుబాటు జరిగిన సంవత్సరం
- 1) 1857
 - 2) 1847
 - 3) 1837
 - 4) 1867

19. అలీఘర్ ఉద్యమ నిర్మాత
 1) మదన్ మోహన్ మాలవ్య 2) సర్ సయ్యద్ అహ్మద్ ఖాన్
 3) సర్ సయ్యద్ ఇబ్రహీం 4) జిన్నా
20. అలీఘర్లో మహ్మద్ ఆంగ్లో ఓరియంటల్ (M.A.O) కళాశాలను స్థాపించిన సంవత్సరము.
 1) 1864 2) 1850 3) 1880 4) 1875
21. మహ్మద్ ఆంగ్లో ఓరియంటల్ కళాశాల తర్వాత కాలంలో క్రింది విశ్వవిద్యాలయంగా మారినది.
 1) మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయం 2) ఆంధ్రా విశ్వ విద్యాలయం
 3) అలిగాడ్ ముస్లిం విశ్వవిద్యాలయం 4) ఆంగ్లో ఓరియంటల్ విశ్వవిద్యాలయం
22. 'సతి' అనగా
 1) భార్య శవంతో పాటు, భర్తను సజీవంగా దహనం చేయుట.
 2) భర్త శవంతో పాటు భార్యను సజీవంగా దహనం చేయుట.
 3) పై రెండు వాక్యములు సరియైనవే.
 4) పై వేవి కావు
23. 'శారదా చట్టం' చేయబడిన సంవత్సరము.
 1) 1929 2) 1891 3) 1930 4) 1940
24. 1978లో చేసిన చట్టం ప్రకారం వివాహ వయస్సు క్రింది విధంగా ఉంది.
 1) ఆడపిల్లకు 14 సం॥రాలు, మగ పిల్లలకు 18 సం॥రాలు
 2) ఆడపిల్లలకు 16 సం॥రాలు మగ పిల్లలకు 19 సం॥రాలు
 3) ఆడపిల్లలకు 18 సం॥రాలు. మగ పిల్లలకు 21 సం॥రాలు
 4) ఆడపిల్లలకు 21 సం॥రాలు. మగ పిల్లలకు 24 సం॥రాలు.
25. 'సతి' కి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేసినది.
 1) రాం మోహన్ రాయ్ 2) విద్యాసాగర్
 3) వీరేశలింగం 4) నారాయణ గురు
26. 'సతి' అధికారికంగా నిషేధించబడిన సంవత్సరము.
 1) 1828 2) 1827 3) 1830 4) 1829
27. వితంతు పునర్వివాహానికి కృషి చేసిన మొదటి వ్యక్తి.
 1) రాంమోహన్ రాయ్ 2) ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్
 3) రాగూర్ 4) కేశవ చంద్రసేన
28. "గద్య తిక్కన" బిరుదాంకితుడు
 1) తిక్కన 2) ఎర్రన 3) పోతన 4) వీరేశలింగం
29. మొదటి వితంతు వివాహం ఇక్కడ జరిగినది.
 1) ముంబై 2) మద్రాసు 3) లక్నో 4) కలకత్తా
30. ఆంధ్రలో బ్రహ్మ సమాజ స్థాపకుడు
 1) గురజాడ అప్పారావు 2) వీరేశలింగం
 3) దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణ 4) పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహం.

31. భారతదేశంలో మొదటి మహిళా ఉపాధ్యాయుని
- 1) సరోజిని నాయుడు
 - 2) దుర్గాబాయి దేశముఖ్
 - 3) సావిత్రిబాయిపూలే
 - 4) రామాబాయి సరస్వతి
32. 'శారదా సదన్' పాఠశాలను రమాబాయి సరస్వతి ఇక్కడ స్థాపించినది.
- 1) కలకత్తా
 - 2) వారణాసి
 - 3) హైదరాబాదు
 - 4) ముంబాయి
33. సత్య శోధక్ సమాజం క్రింది సూత్రాలతో ఏర్పడినది.
- 1) సత్యం సమానత్వం
 - 2) దయ, ప్రేమ
 - 3) శాంతి, సోదర భావం
 - 4) పైవేవి కావు
34. 'సత్యశోధక్' సమాజం స్థాపకుడు
- 1) నారాయణ గురు
 - 2) భాగ్యరెడ్డి
 - 3) జ్యోతిబాపూలే
 - 4) అంబేద్కర్
35. గులాంగిరి పుస్తక రచయిత
- 1) ఓం ప్రకాశ వాల్మీకి
 - 2) అంబేద్కర్
 - 3) జ్యోతిబాపూలే
 - 4) భాగ్యరెడ్డి వర్మ
36. మనుషులందరిది ఒకే కులం, ఒకే మతం, ఒకే దేవుడు అన్నది
- 1) నారాయణ గురు
 - 2) అంబేద్కర్
 - 3) గాంధీ
 - 4) నెహ్రూ
37. "జగన్ మిత్ర మండలి" స్థాపకులు
- 1) నారాయణరెడ్డి
 - 2) భాగ్యరెడ్డి వర్మ
 - 3) వై.యస్. జగన్
 - 4) రాజేంద్ర వర్మ
38. 'జాషువా' కులస్తులు క్రింది పనులను చేసేవారు.
- 1) సారాయి కాయడం
 - 2) జంతుబలులు ఇచ్చట
 - 3) పై రెండు వాక్యములు సరియైనవే.
 - 4) 2వ వాక్యం మాత్రమే సరియైనది.
39. దళితులను అది ఆంధ్రాలు అని పిలిచినది.
- 1) అంబేద్కర్
 - 2) భాగ్యరెడ్డి వర్మ
 - 3) నారాయణ గురు
 - 4) జ్యోతిబాపూలే
40. గుడులు కట్టడం కంటే బాలలకు బడులు కట్టడం ముఖ్యమని చెప్పినది.
- 1) నారాయణ గురు
 - 2) రాంమోహన్ రాయ్
 - 3) రాగూర్
 - 4) వీరేశలింగం
41. భారతదేశ మొదటి న్యాయశాఖామంత్రి
- 1) నెహ్రూ
 - 2) పటేల్
 - 3) గాంధీ
 - 4) అంబేద్కర్
42. ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీ స్థాపకుడు
- 1) అంబేద్కర్
 - 2) నేతాజి
 - 3) పటేల్
 - 4) నెహ్రూ

21. ఆధునిక కాలంలో కళలు - కళాకారులు

- > తెలంగాణాలో వ్యవసాయ కూలీలు రోజు వారీ శ్రమ నుండి “చుట్టు కాముడు” అనే కళారూపం రూపుదిద్దుకున్నది.

వివిధ రకాల నృత్యాలు

- > విశాఖపట్టణం జిల్లాలోని అరకులోయలో పెళ్ళిళ్ళు, పండుగల సమయంలో “ధింసా” నృత్యం చేస్తారు.
- > ధింసాలో 8 రకాలు వున్నాయి. 1. బోడ ధింసా, 2) గుండేవి ధింసా, 3. గూడిభేత ధింసా, 4) పోతర - తోల ధింసా, 5. భాగ్ధింసా, 6. నటికరి ధింసా, 7. కుంద ధింసా, 8. బయధింసా
- > 7 రకాలలో ధింసాను బృందంగా ప్రదర్శిస్తారు. నటికరి ధింసాలో మాత్రం బృందంగా ప్రదర్శించారు.

2 గుస్సాడి

- > తెలంగాణా రాష్ట్రంలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో రాజగోండ్లు, దీపావళి సందర్భంగా చేసే నాట్యమే గుస్సాడి.
- > నెమలి ఈకలు, దుప్పి కొమ్ములతో అలంకరించుకుంటారు.
- > వీరు డప్పు, తుడం, పిప్రి, కలికొం, వంటి వాద్య పరికరాలతో సంగీతం వాయిస్తారు.

3. లంబాడి

- > వీరు పాక్షిక సంచారి జాతి, వీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వుంటారు.
- > పూసలు, అద్దాలతో కుట్టిన బట్టలు ధరిస్తారు.
- > దసరా, దీపావళి, హోలి వంటి పండుగలప్పుడు వీరు ప్రదర్శన ఇస్తే ప్రజలు డబ్బులు ఇచ్చేవారు.

4. సదిర్ నాట్యం

- > ఇది ఒక్కరు చేసే నాట్యం
- > శతాబ్దాలుగా దేవాలయాల్లో దేవదాసీలు ఈ నాట్యము చేసేవాళ్ళు.
- > దక్షిణ భారతదేశంలో ప్రత్యేకంగా తమిళనాడులో రాజ దర్బారులో ప్రదర్శించేవారు.

5. కురువంజి

- > మహిళలు చేసే బృంద నాట్యం
- > అమ్మాయిలు సాహిత్యం లేదా కవితా రూపంలో ప్రదర్శించే బృంద నాట్యం
- > నృత్య ప్రదర్శనలో సామాజిక లక్ష్యాలు వున్నాయి. ప్రజలకు వినోదం, రసానుభూతి అధ్యాత్మిక సందేశాలు ఇచ్చేవారు. సమాజంలోని దురచారాలను విమర్శించి ప్రత్యామ్నాయాలను సూచించేవాళ్ళు.
- > బుర్రకథ, గొల్లసుద్దులు వంటి అనేక ఇతర కళారూపాలకు పెద్ద బృందం అవసరం. వీరిలో కొంత మంది వీరశైవం వంటి మత సాంప్రదాయాలకు చెందినవారు వుండేవారు.

6. బుర్రకథ

- > 12,13 శతాబ్దంలో వీరశైవ ఉద్యమ నేపథ్యంలో బుర్రకథ ఏర్పడింది.
- > బుర్రకథ అనేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కథ చెప్పే కళారూపం
- > కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో బుర్రకథను జంగమ కథ అని తెలంగాణాలో తంబూర కథ అని, రాయలసీమలో తంధాన కథ అని అంటారు.

ప్రస్తుత కాలంలో బుర్రకథ

- > బ్రిటిష్ పాలకులకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేసిన అల్లూరి సీతారామరాజు వంటి తిరుగుబాటు వీరుల బుర్రకథలు ప్రజలలో జాతీయతా భావాన్ని రగిల్చాయి.
- > కమ్యూనిస్ట్ పార్టీకి మద్దతు దారులైన ప్రగతిశీల కళాకారులు, 1943లో ప్రజా నాట్యమండలిగా ఏర్పడ్డాయి.
- > కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలో మహిళా సభ్యులైన మోటూరి ఉదయం, కోటేశ్వరమ్మ వంటి వాళ్ళ బుర్రకథ ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు.
- > తెలంగాణా పోరాటసమయంలో షేక్ నాజర్ అనేక బుర్రకథ ప్రదర్శనలు ఇచ్చాడు. “మాస్కా పొలిమేరలోన” అన్న అతడి బుర్రకథ ఎంతో ప్రజాదరణ పొందినది.
- > షేక్ నాజర్ బుర్రకథకు విస్తృత ప్రజాదరణ లభించేలా చేసాడు. బుర్రకథ అనగానే ఎవరికైనా షేక్ నాజర్ వలి పేరు గుర్తుకు రావాలి.
- > నాజర్ 1920వ సం॥లో ఒక పేద దూదేకుల కులంలో జన్మించాడు. తెనాలిలో బాలరత్న నాటక సమాజంలో మొదలు పెట్టి నాలుగు దశాబ్దాలు ప్రదర్శనలు ఇచ్చాడు.
- > 1986వ సం॥లో నాజర్ కు పద్మశ్రీతో సహా అతడు ఎన్నో బహుమతులు పొందినారు.
- > షేక్ నాజర్ జీవిత చరిత్ర పేరు “పింజారి” ఇది అతడు ఎదుర్కొంటున్న పేదరికం, వివరిస్తుంది.

తోలుబొమ్మలాట

- > సంచార కళాకారులు తెరవెనక నుంచి ప్రదర్శించేది. “తోలుబొమ్మ లాట”.
- > తోలుబొమ్మలను జంతు చర్మంతో చేస్తారు. వీటికి ఉండే కట్టె పుల్లలతో అవి కదిలేటట్లు చేస్తారు.
- > తోలుబొమ్మల ఆటలో ప్రదర్శించే అంశాలు రామాయణం, మహాభారతం వంటి ఇతిహాసాలు, స్థానిక వీరగాథలు.
- > భరత నాట్యం అనేది తమిళనాడుకు చెందిన ఒక ప్రత్యేక నాట్యరూపాన్ని సూచిస్తుంది.
- > తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లలో ఆనాడు ఉన్న సంప్రదాయ నృత్యాలు సదిర్, కురవంజి, కూచిపూడి.
- > మనకు ఈనాడు తెలిసిన భరత నాట్యం సదిర్ నాట్యం నుండి ఆవిర్భవించినది. సదిర్ నాట్యాన్ని దేవాలయాల్లో ఆరాధనలో భాగంగా దేవదాసీలు ప్రదర్శించేవారు.

నట్టువనార్ల :-

- > నాట్యం నేర్పే గురువులు సాధారణంగా వీరు దేవదాసీలకు పుట్టిన మగ సంతానం
- > 19వ శతాబ్దం చివరిలో, 20వ శతాబ్దం మొదట్లో కందుకూరి వీరేశలింగం వంటి సంఘ సంస్కర్తలు యాంటినాచ్, దేవదాసి వ్యతిరేక ఉద్యమాలను చేపట్టారు.
- > బొంబాయి, మద్రాసు రాష్ట్రాలలో 1934-1947 మధ్య దేవదాసీ వ్యవస్థను (అలయాలకు/దేవళ్ళకు ఆడపిల్లలను అంకితం చేయటాన్ని) రద్దు చేస్తూ చట్టం చేశారు.
- > దేవదాసీ విధానానికి వ్యతిరేకంగా హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో భాగ్యరెడ్డి వర్మ ఉద్యమాన్ని నడిపి దేవదాసీ వ్యవస్థను అంతం చేయడానికి నిజాంను ఒప్పించారు.
- > లాయరు, స్వాతంత్ర్య పోరాట యోధుడైన ఇ.కృష్ణ అయ్యర్ భరత నాట్యం నేర్చుకున్నాడు.

- > బ్యాలెరినా అన్నా పావ్లోవా వంటి పాశ్చాత్య కళాకారులు భారతీయ సాంస్కృతిక వారసత్వం పై ఆసక్తి కనబరచసాగారు. ధియోసాఫికల్ ఉద్యమంలోని పాశ్చాత్యులు భారతీయ ఆధ్యాత్మిక వారసత్వాన్ని ప్రచారం చేయసాగారు.
- > కథాకళి (కేరళ), యక్షగానం (కర్ణాటక), ఒడిస్సీ (ఒడిశా), మణిపురి (మణిపూర్), కథక్ ఉత్తర భారత దేశములో ప్రసిద్ధి పొందిన నృత్యరీతులు.

బిట్స్

1. చుట్టుకాముడు అనే కళారూపం ఈ రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ కూలీల రోజు వారి శ్రమ నుండి రూపుదిద్దుకున్నది. ()
1) ఎ.పి 2) తెలంగాణ 3) ఒడిశా 4) కేరళ
2. ఈ ధింసా ఒక్క దానిని మాత్రమే బృందంగా ప్రదర్శించరు ()
1) బొడ ధింసా 2) నటికరి ధింసా
3) భాగ్ ధింసా 4) కుండ ధింసా
3. మహిళలు చేసే బృందం నాట్యం ()
1) కురవంజి 2) సదిర్ 3) 1 మరియు 2 4) ఏవికావు
4. రాయలసీమ ప్రాంతంలో బుర్రకథను ఏమంటారు ()
1) జంగమ కథ 2) తంబూర కథ 3) తందాన కథ 4) పైవన్నీ
5. ఈ ఉద్యమ నేపథ్యంలో బుర్రకథ ఏర్పడింది ()
1) శైవ ఉద్యమం 2) వీరశైవ ఉద్యమం
3) శ్రీ వైష్ణవ ఉద్యమం 4) వైష్ణవ ఉద్యమం
6. ప్రజా నాట్యమండలి ఎప్పుడు ఏర్పడింది ()
1) 1943 2) 1953 3) 1963 4) 1973
7. 1944వ సం॥లో 'తెలంగాణా' అనే బుర్రకథను వ్రాసినది ఎవరు ()
1) నాజర్ 2) సుంకర సత్యనారాయణ
3) టి. రామాంజనేయులు 4) యస్.కె. చౌదరి
8. 'పింజారి' జీవిత చరిత్ర ఎవరికి సంబంధించినది ()
1) అల్లూరి సీతారామరాజు 2) నాజర్
3) ఆదిబాట్ల నారాయణ దాస్ 4) యస్.కె. చౌదరి
9. ఈ క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యమేది ()
1) నట్టువనార్ల అంటే నాట్యగత్తెలు
2) నాట్యం నేర్చే గురువులు
3) దేవదాసీలకు పుట్టిన మగ సంతానం
4) 2 మరియు 3

10. దేవదాసి వ్యతిరేక ఉద్యమంతో సంబంధం లేని వారు ()
 1) గురుజూడ అప్పారావు 2) భాగ్యరెడ్డి వర్మ
 3) వీరేశలింగం 4) 2 మరియు 3
11. మద్రాస్‌లో “కళాక్షేత్ర” సంస్థను స్థాపించినది ఎవరు ()
 1) అన్నా పావ్‌లోవా 2) రుక్మిణి దేవి
 3) బెంగుళూర్ నాగరత్నమ్మ 4) బాల సరస్వతి
12. మద్రాస్‌లో సంగీత అకాడమి నెలకొల్పుటకు కృషి చేసిన వారు ()
 1) అన్నాపావ్‌లోవా 2) ఇ. కృష్ణ
 3) రుక్మిణీదేవి 4) బాల సరస్వతి
13. ఈ క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి ()
 1. సాంప్రదాయ తోలుబొమ్మలాటలో కథనం పాటలగా వుంటుంది
 2) తోలు బొమ్మలాటలో ప్రదర్శన రాత్రి 9.00గం||లకు ప్రారంభమై రాత్రంతా కొనసాగుతుంది
 3) తోలుబొమ్మలాట బృందంలో 8 నుండి 12 మంది కళాకారులు వుంటారు
 4) సహకార తోలుబొమ్మల తయారీ కేంద్రం గుంటూరులో కలదు
14. ఈ రాష్ట్రంలో 1934-1947 మధ్యలో దేవదాసీ వ్యవస్థను రద్దు చేస్తూ చట్టం చేశారు ()
 1) కలకత్తా 2) బాంబే
 3) మద్రాసు 4) 2 మరియు 3
15. పాశ్చాత కళాకారులలోం ఒకరైన బ్యాల్లెరినా అన్నాపావ్‌లోవా ఈ దేశమునకు చెందినవారు ()
 1) ఫ్రాన్స్ 2) రష్యా 3) యు.యస్.ఎ 4) ఐర్లాండ్
16. సాంప్రదాయ భరత నాట్యన్ని పునరుద్ధించుటకు కృషి చేసినవారు ()
 1) రుక్మిణీదేవి 2) బాలసరస్వతి
 3) బెంగుళూర్ నాగరత్నమ్మ 4) పైవన్నీ
17. తప్పుగా ఉన్న జతను గుర్తించండి ()
 1) కథాకళి- కేరళ 2) యక్షగానం - కర్ణాటక
 3) భారత నాట్యం - తమిళనాడు 4) కథక్ - దక్షిణ భారతదేశం
18. క్రింది వానిలో సరికాని వాక్యమేది ()
 1) ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూచిపూడి గ్రామానికి చెందిన ఒక నృత్యనాటకం
 2) ఇందులో పాత్రలన్నీ పురుషులే అభినయిస్తారు
 3) కూచిపూడి గుంటూరు జిల్లాలో కలదు
 4) ఇది పురాణాలకు సంబంధించిన కథాంశాలతో కూడియున్నది
19. బెంగాల్ కరువు ఎప్పుడు సంభవించింది ()
 1) 1941 2) 1942 3) 1943 4) 1944

22. సినిమా - ముద్రణా మార్కమాలు

--> జానపద కళాకారులు హరికథ - బుర్రకథ, తోలుబొమ్మలాట వంటివి ప్రదర్శించేవాళ్ళు.

సినిమా పుట్టుక

- > భారతదేశంలో సినిమా పుట్టుక 1896, జూలై 7న ముంబాయిలో వాట్సన్ హోటల్ లో ల్యూమియర్ సోదరుల మొదటి బహిరంగ ప్రదర్శనలతో జరిగిందని చెప్పవచ్చు.
- > అంచులలో రంగులు ఉండే సెల్యూలాయిడ్ ఫిలిం ఉపయోగించి సెకనుకు పది ఫోటోలు తీయగల కెమెరా 1887లో ఇంగ్లాండుకు చెందిన విలియం ప్రీస్ - గ్రీన్ రూపొందించాడు.
- > పొడవైన ఫిలిం రీళ్లను మధ్యలో అంతరాయం లేకుండా ప్రదర్శించగల సినిమా ప్రాజెక్టరును 1895లో ఉడ్విల్ లాథాం కనుగొన్నాడు.
- > జార్జ్ బెర్నాడ్ షా, షేక్స్పియర్ రాసిన నాటకాలను కెమెరితో చిత్రించి, తెరపై సినిమాగా ప్రదర్శించేవాళ్ళు.
- > సినిమా నటులుగా ప్రఖ్యాతిగాంచినప్పటికీ నాటకాల కోసం పనిచేస్తున్న కళాకారులు గొల్లపూడి మారుతీరావు, నసీరుద్దీన్ షా లాగా ఎంతో మంది ఉన్నారు.
- > తెలుగులో మొదటి మూకీ చిత్రం 'భీష్మ ప్రతిజ్ఞ'.
- > మొదటి టాకీ చిత్రం 'భక్తి ప్రహ్లాద' 1931లో విడుదల అయ్యింది. ఈ చిత్రాన్ని హెచ్.ఎం.రెడ్డి నిర్మించారు.
- > హిందీలో మొదటి టాకీ సినిమా 'అలం ఆరా' 1931లో విడుదలైంది. దీనిని నిర్మాత అర్ధేశర్ ఇరాని.
- > తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమకు రఘుపతి వెంకయ్యను అద్యుడుగా భావిస్తారు.
- > మద్రాసులో 'గెయిటీ' పేరుతో సినిమా స్టూడియో నిర్మించాడు.
- > 1938, 1939లో విడుదలైన 'మాలపిల్ల' 'రైతుబిడ్డ' సినిమాలు విజయవంతముగా ప్రదర్శించబడ్డాయి.
- > జమీందారీ వ్యవస్థలో రైతాంగ కష్టాలను 'రైతుబిడ్డ' చూపిస్తుంది.
- > జాతీయోద్యమం పై అనేక సినిమాలు తీశారు. వీటిల్లో 'అల్లూరి సీతారామరాజు', కొమురం భీం' గిరిజనుల పోరాటాలకు సంబంధించి ముఖ్యమైనవి.
- > 1882లో బ్రిటిషు వాళ్ళు అటవీ చట్టం చేసి గిరిజనులు అడవులలో స్వేచ్ఛగా తిరగకుండా, పోడు వ్యవసాయం చేయకుండా అడ్డుకోసాగారు.
- > 1922 రంపా తిరుగుబాటుగా ఖ్యాతిగాంచిన ఈ తిరుగుబాటులో పోలీసు స్టేషనులపై దాడి చేశారు.
- > ఈ ఉద్యమాన్ని అణచివేయడానికి బ్రిటిషు పాలకులు రూథర్ ఫోర్డ్ నాయకత్వంలో అస్సాం రైఫిల్స్ ను పంపించింది.
- > చివరికి సీతారామరాజుని కూడా కాల్చి చంపేశారు.
- > కొమురం భీం' సినిమా అది తీసిన 20 సంవత్సరాల తరువాత జూలై 2010లో విడుదలైంది.
- > చిత్ర దర్శకుడు అల్లాణి శ్రీధర్ కు దర్శకుని తొలి ఉత్తమ చిత్రం శ్రేణిలో జాతీయ బహుమతి లభించింది.
- > కొమురం భీం ఆదిలాబాదుకు చెందిన గోండు జాతి ఆదివాసి
- > బాబేషురి వద్ద నైజాం ప్రభుత్వంతో పోరాటంలో కొమురం భీం 1940 అక్టోబరు 27న చనిపోయాడు.
- > "వెడలిపో తెల్లదొర వెడలిపో" అనే పాట 1949లో తీసిన మన దేశం సినిమాలోది.
- > "భలే తాత మన బాపుజీ" అనే పాట 1955లో తీసిన దొంగరాముడు సినిమాలోది.

- > సత్యహరిశ్చంద్ర నాటకాన్ని వ్రాసినది. బలిషీపల్లి లక్ష్మల కాంతం.
- > సంవత్సరంలో సగటున 200 సినిమాలతో అత్యధిక సినిమాలు నిర్మించే ఘనత తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమకై ఉంది.
- > మొదట చెన్నైలో ఉన్న పరిశ్రమ ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహంతో హైదరాబాదుకు మారింది.
- > 11వ శతాబ్దంలో కాగితం 15వ శతాబ్దంలో జాన్ గుటెన్బర్గ్ ముద్రణా యంత్రాన్ని కనుగొనటంతో పరిస్థితులు మారాయి.
- > చైనా నుంచి ప్రచురితమైన 'ది' పెకింగ్ గెజెట్'ను చాలా మంది పరిశోధకులు మొట్టమొదటి పత్రికగా పరిగణిస్తారు.
- > ఆధునిక భావనలో మొదటి దినపత్రిక 1655లో లండన్ లోని ఆక్స్ఫర్డ్ గెజెట్.
- > అమెరికాలోని మొదటి వార్తాపత్రిక అయిన 'పబ్లిక్ అంక్వ రెన్సెస్' 1690లో మొదలయ్యింది.
- > భారతదేశ రెండవ, మూడవ, నాల్గవ వార్తా పత్రికలు అయిన ఇండియన్ గెజెట్, కలకత్తా గెజెట్, బెంగాల్ జర్నల్ కూడా కలకత్తా నుంచే వెలువడ్డాయి.
- > తెలుగులో మొదటి దినపత్రిక 'కృష్ణా పత్రిక' దాని సంపాదకుడు ముట్నూరి కృష్ణారావు
- > హిందూమతంలో సంస్కరణలు, 'సతి'ని నిషేధించటం వితంతు పునర్వివాహాన్ని ప్రోత్సహించటం వంటివి ముఖ్యమైన సంస్కరణలు
- > అమృత బజార్ పత్రిక (1868లో మొదలయ్యింది) సంపాదకుడు శిశిరకుమార్ ఘోష్, బెంగాలీ (1833లో మొదలు) సంపాదకుడు సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ.
- > 'ది' హిందూ' (1878లో మొదలు) సంపాదకుడు జి. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్.
- > 'కేసరి' (1881లో మొదలు) సంపాదకుడు బాలగంగాధర్ తిలక్
- > భారతీయులలో జాతీయతా భావాన్ని పెంపొందించటంలో వార్తాపత్రికలు ప్రముఖ పాత్ర పోషించాయి.
- > మహాత్మా గాంధీ 1918లో 'యంగ్ ఇండియా' అనే పత్రిక బాధ్యత చేపట్టాడు. ఆ తరువాత గుజరాతిలో 'సవజీవన్' అనే పత్రికను స్థాపించాడు. మహాదేవ్ దేశాయి సంపాదకత్వంలోని 'హరిజన్' అనే పత్రికకు విరివిగా వ్యాసాలు రాసేవాడు.

బిట్స్

1. భారతదేశములో సినిమా పుట్టుక లోని వాట్సన్ హాటల్ 1896 జూలై 7న ల్యూమిన్ సోదరుల మొదటి బహిరంగ ప్రదర్శనతో జరిగిందాని చెప్పవచ్చు
 1) మద్రాస్ 2) ముంబై 3) కలకత్తా 4) ఢిల్లీ
2. సత్యహరిశ్చంద్ర నాటకాన్ని వ్రాసినదెవరు. ()
 1) గురజాడ అప్పారావు 2) బలిషీపల్లి లక్ష్మీకాంతం
 3) కాళ్ళకూరి నారాయణరావు 4) గుమ్మడి గోపాల్ రావు
3. తెలుగులో మొదటి మూకీ చిత్రం. ()
 1) భక్తప్రహ్లాద 2) భీష్మప్రతిజ్ఞ 3) అలం అరా 4) మాలపల్ల

4. తెలుగులో మొదటి టాకీ చిత్రం "భక్తప్రహ్లాద" 1931లో విడుదలైంది. దీని నిర్మాత
 1) హెచ్.ఎమ్.రెడ్డి 2) గూడపల్లి రామబ్రహ్మం ()
 3) గొల్లపూడి మారుతీరావు 4) బొల్లపల్లి మహారాజు
5. 1931 సం॥లో అర్నేషర్ ఇరాని నిర్మాతగా హిందీలో మొదటిగా విడుదలైన టాకీ చిత్రం
 ()
 1) అలం అరా 2) అభ్రకదబ్రా 3) నమస్తే బ్రిటన్ 4) గులాంగిరి
6. తెలుగు చలనచిత్ర పితామహుడు ()
 1) దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే 2) రఘుపతి వెంకయ్య
 3) గొల్లపూడి మారుతీరావు 4) హెచ్.యం రెడ్డి
7. మద్రాస్‌లో గెయిటీ అనే పేరుతో సినిమా స్టూడియోను నిర్మించినది ఎవరు
 1) అర్నేషర్ ఇరాని 2) రఘుపతి వెంకయ్య ()
 3) శ్రీశ్రీ 4) నసీరుద్దీన్ షా
8. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సినిమా రంగంలో వారికి ఇచ్చే అవార్డు ()
 1) నంది 2) రఘుపతి వెంకయ్య
 3) 1 మరియు 2 4) పైవేవి కావు
9. ఈ క్రింది వానిలో ఖచ్చితమైన దానిని గుర్తించండి ()
 1) 'మాలపిల్ల' సినిమా 1938 సం॥లో విడుదలైంది
 2) ఇందులో వున్న ఒక అంశం అంటరానితనం
 3) దేవాలయంలో దళితుల ప్రవేశం గురించి వుంది
 4) పైవన్నీ
10. రైతు బిడ్డ సినిమా ఈ సంవత్సరంలో విడుదలైంది ()
 1) 1938 2) 1939
 3) 1940 4) 1941
11. రిచర్డ్ అటెన్‌బరో నిర్మించిన గాంధీ చిత్రం ఈ సంవత్సరం విడుదలైంది
 1) 1980 2) 1981
 3) 1982 4) 1983
12. స్వాతంత్ర్యోద్యం గురించి నిర్మించిన సినిమా ఏది ()
 1) అల్లూరి సీతారామరాజు 2) కొమరంభీం
 3) 1 మరియు 2 4) పైవన్నీ
13. బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా అల్లూరి సీతారామరాజు రంపా విప్లవాన్ని ఏ సంవత్సరంలో
 చేశారు ()
 1) 1921 2) 1921
 3) 1922 4) 1923

14. ఈ క్రింది వానిలో తప్పుగా వున్న దానిని గుర్తించండి ()
 1) 2010 జులైలో కొమరం భీం సినిమా విడుదలైనది
 2) ఈ సినిమా దర్శకుడు అల్లాణి శ్రీధర్
 3) ఈ సినిమా చౌదరయ్య పాత్ర పోషించాడు
 4) జాతీయ సమైక్యతకు ఇచ్చే ఉత్తమ సినిమా అవార్డు మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే నంది అవార్డుకు ఏంపికైనది.
15. ఈ దేశానికి చెందిన విలియం ప్రీస్ 1887లో కెమేరాను కనుగొన్నాడు()
 1) జర్మనీ 2) ఇంగ్లాండ్ 3) రష్యా 4) ఇరాన్
16. ‘మన ఆస్తులకు మనమే రక్షకులం’ ఈ మాటలు అన్నది ఎవరు ()
 1) శ్రీశ్రీ 2) నెహ్రూ 3) గాంధీజీ 4) పటేల్
17. గిరిజనులపై జరిగిన దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా నిజాం ప్రభుత్వం పై పోరాడిన వాడు
 1) అల్లూరి సీతారామరాజు 2) కొమరం భీం ()
 3) గాం సోదరులు 4) కన్నె గంటి హనుమంతు
18. కొమరం భీం రూబేరి వద్ద నిజాం ప్రభుత్వంచే ఏ సంవత్సరం చపబడ్డాడు
 1) 20-10-1940 2) 27-10-1940 ()
 3) 27-10-1941 4) 27-10-1941
19. “వెడలిపో తెల్లదొరసాని” అనే పాట 1949లో నిర్మించబడిన ఏ చిత్రంలోనిది
 1) మాలపిల్ల 2) రైతుబిడ్డ ()
 3) మనదేశం 4) కష్టజీవి
20. 1955 సం॥లు విడుదలైన ఏ చిత్రంలో భలేతాత మనబాపూజీ పాట కలదు
 1. దొంగరాముడు 2. మన దేశం ()
 3. కష్టజీవి 4. మాలపిల్ల
21. మాలపిల్ల సినిమా 1938లు విడుదలైనది. ఇది దేని ఆధారంగా రూపొందించినది
 1) ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ వ్రాసిన “మాలపల్లి” ()
 2) గుడిపాటి వెంకటాచలం వ్రాసిన “మాలపల్లి”
 3) 1 మరియు 2
 4) పైవేవి కావు
22. ఈ క్రింది వానిలో తప్పుగా వున్న దానిని గుర్తించండి ()
 1) సినిమా పరిశ్రమ మొదట్లో చెన్నైలో వుండి తరువాత హైదరాబాద్ కు తరలి వెళ్ళినది.
 2) అప్పట్లో సంవత్సరానికి సగటున 300 చిత్రాలు నిర్మింపబడేవి
 3) ఒక సినిమా నిర్మాణానికి 5 నుండి 35 కోట్లు ఖర్చు అయ్యేంది
 4) అప్పుడు రాష్ట్రంలో 2000 పైగా సినిమా హాల్స్ వుండేవి

23. పేపర్ కనుగొన్న దేశము ()
 1) ఇండియా 2) చైనా 3) జర్మనీ 4) ఇంగ్లాండు
24. 1439 లేక 1440 మధ్య కాలంలో ఈ దేశానికి చెందిన జాన్ గుటెన్ బర్గ్ ముద్రణా యంత్రాన్ని కనుగొన్నాడు ()
 1) పోర్చుగల్ 2) జర్మనీ 3) ఇంగ్లాండ్ 4) ఫ్రాన్స్
25. ముట్నూరి కృష్ణారావు సంపాదకత్వంలో వెలవడిన తెలుగులోని మొదటి పత్రిక ఏది ()
 1) ఆంధ్ర పత్రిక 2) కృష్ణా పత్రిక
 3) ప్రజాశక్తి 4) ఆంధ్ర ప్రభ
26. క్రింది వానిలో తప్పుగా ఉన్న దానిని గుర్తించండి ()
 1) చైనా నుండి విడుదలైన పెకింగ్ గజెట్ మొదటి వార్తా పత్రిక
 2) ఆధునిక భావనలో లండన్ (ఇంగ్లాండు) నుండి విడుదలయ్యే ఆక్స్ఫర్డ్ గజెట్ మొదటి వార్తా పత్రిక
 3) పబ్లిక్ అక్కరెన్స్ అమెరికాలో మొదటి వార్తా పత్రిక
 4) భారతదేశంలోని కృష్ణా పత్రిక
27. ఈ క్రింది వానిలో తప్పుగా ఉన్న జతను గుర్తించండి ()
 1) శశి కుమార్ ఘోష్ సంపాదకత్వంలో 1868లో విడుదలైనది అమృత బజార్ పత్రిక
 2) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ సంపాదకత్వంలో 1833లో విడుదలైనది బెంగాలి పత్రిక
 3) జి. సుబ్రమణ్యం అయ్యర్ నేతృత్వంలో 1878లో విడుదలైనది ది హిందూ పత్రిక
 4) మహదేవ్ దేశాయ్ సంపాదకత్వంలో 1881 సం॥లో కేసరి పత్రిక విడుదలైనది
28. గాంధీజీ ఈ జర్నల్లో వ్యాసాలు వ్రాసేవాడు ()
 1) యంగ్ ఇండియా 2) నవజీవన్ 3) హరిజన్ 4) పైవన్నీ
29. హరిజన్ పత్రికకు సంపాదకుడు ఎవరు ()
 1) బాలగంగాధర్ తిలక్ 2) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
 3) మహదేవ్ దేశాయ్ 4) జి. సుబ్రమణ్యం అయ్యర్
30. తెలుగులో మొదటి వార్తా పత్రిక అయిన కృష్ణా పత్రికకు సంపాదకత్వం వహించినది ()
 1) ముట్నూరి కృష్ణారావు 2) జి. సుబ్రమణ్యం అయ్యర్
 3) దాశరథి కృష్ణమాచార్య 4) మాడపాటి హనుమంతరావు